Jaargang 115. Woensdag, 16 Januarij 1856. No. 7.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Bij deze Courant wordt tevens verzonden: *Bijblad* no. 2, inhoudende *Redevoering van den Heer* CREMERS, *in de Eerste Kamer der Staten Generaal, aangaande de Ommelander Kas, en over de opheffing van Groningen als vesting;* — benevens eene *Afkondiging van Burgemeester en Wethouders van Groningen, behelzende Reglement en Tarief der Vrachtloonen voor het Beurtveer tusschen* Burum *en* Groningen, *vice versa.*

Verkooping van zware EIKENBOOMEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van belanghebbenden, dat door Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de Stads Veenen en *Ter Apel*, ten overstaan van den Notaris **J. PICCARDT**, op ZATURDAG den 19den Januarij 1856, des namiddags precies te één uur, te *Kijl-Windeweer*, om te Kappen, ter verkoop zullen worden aangeboden: Drieënzestig beste, zware en hoog op Stam staande EIKENBOOMEN, om en bij de Pastorij aldaar.

GRONINGEN, 24 December 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Geldleening. Uitloting.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat in de Vergadering van den RAAD van den 12den dezer zijn **uitgeloot** de **SCHULDBEKENTENISSEN** in de **GELDLEENING** van het jaar **1853**, ad **ƒ 250,000**, afgegeven onder de nommers **45, 118, 122, 142, 181, 191, 194** en **209**; welke alzoo op den eersten Mei 1856 zullen worden afgelost.

GRONINGEN, 14 Januarij 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Gasfabrijk.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten:

1) dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne vergadering van den 22sten December 1855, is vastgesteld de volgende VERORDENING:

De RAAD der Gemeente *Groningen*,

Gehoord het rapport van de centrale Commissie der afdeelingen, waarin de vergadering is verdeeld, ter behandeling van een Voorstel van de Raadscommissie voor de Gasfabrijk, strekkende om den prijs van het door de Gemeentelijke Gasfabrijk aan Partikulieren te leveren Gas, met den 1sten Januarij 1856 te bepalen op 17 Cent per kubieke Ned. El en van dien tijd af eene MAANDELIJKSCHE HUUR te vorderen van de door die Partikulieren gebruikte Gasmeters, berekend als nader in dat Voorstel is omschreven; — luidende voormeld Rapport als volgt:

(Caet. om.)

Gezien art. 12 van de Voorwaarden, waarop door het Bestuur der Gasfabrijk te *Groningen* aan Particulieren Gas zal worden geleverd, door den Raad vastgesteld den 4den Februarij 1854,

Heeft na gehoudene beraadslaging besloten als volgt:

Art. 1.

De prijs van het gas, dat na den eersten Januarij 1800 zesenvijftig uit de gemeentelijke gasfabrijk aan partikulieren of corporatiën zal worden geleverd, wordt, totdat de Raad daarin verandering noodig oordeelt, bepaald op zeventien cent per kubieke Nederlandsche el.

Art. 2.

Van dat tijdstip af zal door de gasverbruikers voor het gebruik van gasmeters maandelijks eene huur worden betaald, berekend naar het volgend tarief:

van een tweelichts-meter,	maandelijks	ƒ »—18.
» » drie » »	»	- »—21.
» » vijf » »	»	- »—23.
» » tien » »	»	- »—30.
» » twintig » »	»	- »—34.
» » dertig » »	»	- »—45.
» » vijftig » »	»	- »—53.
» » zestig » »	»	- »—74.
» » tachtig » »	»	- 1—00.
» » honderd » »	»	- 1—10.

Art. 3.

De tegenwoordige gasverbruikers, die niet verkiezen naar deze bepalingen gas te branden, zullen voorloopig kunnen voortgaan met hun gasverbruik naar den prijs van 20 cent per kubieke Ned. el, bepaald bij Raadsbesluit van den 16den Julij 1853, no. 12, en zonder verpligting tot betaling van meterhuur.

Art. 4.

Het tegenwoordig besluit zal ter algemeene kennis worden gebragt.

2) dat in den loop van de maand Januarij e.k. naar aanleiding van art. 3 van de vorenstaande Verordening, alle daarin bedoelde Gasverbruikers van wege de Raadscommissie voor de Gasfabrijk zullen worden verzocht zich te verklaren, of zij volgens de vroegere voorwaarden zullen blijven voortgaan met het gebruiken van Gas, dan of zij genegen zijn zich aan de nieuwgestelde voorwaarden te onderwerpen.

GRONINGEN, 27 December 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aanbesteding.

De **SCHUTTERSRAAD** der DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ te *Groningen* maakt bekend, dat bij *enkele inschrijving* zal worden aanbesteed:

Het MAKEN en LEVEREN van onderscheidene **KLEEDINGSTUKKEN** voor de **DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ** te *Groningen*, voor de jaren **1856, 1857** en **1858**; in *één Perceel.*

De Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen ter lezing liggen en de MODELLEN, MONSTERS en STALEN ter bezigtiging liggen op de SCHUTTERSRAADKAMER, in het RAADHUIS dezer Gemeente, van af WOENSDAG den 16den Januarij 1856, dagelijks, behalve des Zondags, des morgens van half twaalf tot één uur.

De op zegel geschrevene Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op ZATURDAG den 26sten Januarij 1856, des voormiddags van 9 tot 1 uur, ten Kantore van den LUITENANT-KOLONEL, KOMMANDANT der D.D. SCHUTTERIJ worden bezorgd, welk Kantoor daarvoor dagelijks, behalve des Zondags, open is.

De opening dier Biljetten en de provisionele Toewijzing, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar, door GECOMMITTEERDEN uit den SCHUTTERSRAAD, plaats hebben op MAANDAG den 28sten Januarij 1856, des voormiddags te 11 uur, op de SCHUTTERSRAADKAMER voormeld.

GRONINGEN, 10 Januarij 1856.

De Schuttersraad voornoemd:
OFFERHAUS,
Luit.-Kol., Komdt., President.
VAN HOËVELL,
Secretaris.

Vervolg der Nieuwstijdingen.

GRONINGEN, 15 Januarij.

Bij het sluiten dezer, was de Hollandsche Post *nog niet aangekomen.*

— Met het sedert eenige dagen weder ingevallen vorstweder, achten wij het niet ondienstig, wederom den stand van den Thermometer, volgens de schaal van FAHRENHEIT, aan te geven. Die stand was aldus:

Jan. 13.	's m. 8 u. 16½°.	's m. 2 u. 25°.	's av. 8 u. 26½°.
» 14.	» 15½° (16½° vorst).	» 23°.	» 20°.
» 15.	» 14°	» 26½.	6 30° (2° vorst).

Waargenomen aan het Akademiegebouw alhier.

— De rijksveldwachter VAN DIEREN, gestationeerd te *Noordhorn*, heeft ontdekt dat een te Hoogezand wonende fabrijkarbeider voor drie jaren door den officier van justitie te Leeuwarden wegens diefstal ... gesignaleerd. Deze man is gearresteerd en naar Leeuwarden op transport gesteld. — Ook is dezer dagen het verblijf van een ander, door denzelfden officier gesignaleerde, te Zuidwolde ontdekt en deze is door den rijksveldwachter BOLT gearresteerd.

Het bestuur der gemeente *Haren* heeft aan ieder der 4 te Groningen geplaatste geregtsdienaars eene gratificatie toegekend voor hunne over 1855 in die gemeente gepresteerde rijksveldwachtersdiensten.

Zekere koopman in korfjes van *Noordwolde* is alhier wegens verwonding van zijn broeder gearresteerd. — Hij schijnt een echte vechtersbaas te zijn en moet reeds twee jaren gevangenisstraf, wegens soortgelijk geval als het tegenwoordige, ondergaan hebben.

In een Belgisch blad leest men het volgende:

Den 6den dezer is het juist één jaar geleden, dat er in het ministerie van buitenlandsche zaken te Weenen eene conferentie werd gehouden tusschen de gezanten van Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Rusland, en daarin een grondslag voor de vredes-onderhandelingen werd gelegd. Sedert dien tijd is er veel *onderhandeld*, maar ook helaas veel *gehandeld* door de strijdvoerende magten, en het gevolg van al die beweging op diplomatiek en krijgkundig terrein is bedroevend. Nog is men geen stap nader gekomen tot den zoo vurig verlangden vrede, nog staan de krijgslieden gewapend om op het eerste sein weder tegen elkander op te rukken. Inmiddels is de handel verlamd en de koopvaardij- door de oorlogsvloot vervangen; de fabrijken staan stil en zijn de fabrikanten ten einde raad; terwijl in de landen van westelijk Europa voor de eerste levensbehoeften ongekende prijzen worden gevraagd, vernielde men in het Oosten tallooze voorraadschuren van het kostbaarste graan; terwijl hier de armoede steeds meer en meer om zich heen grijpt, gebruikten de oorlogvoerende mogendheden hare gelden tot vernieling van werken en wegen, die eeuwen tot hunne voltooijing hebben gevraagd, offerden zij duizenden harer krachtigste zonen op en gaven alle die verschrikkingen te aanschouwen, die een onvermijdelijk gevolg van den oorlog zijn. — En toch schijnt dat alles haar nog niet geleerd te hebben meer inschikkelijk te zijn en over zwarigheden van minder gewigt heen te stappen. Nog staan zij op den kruisweg, die tot vrede leiden kan, maar die evenzeer tot een nieuwen oorlog, nog vreeselijker in zijne gevolgen dan dien van het afgeloopen jaar, kan voeren.

— Reeds eenigen tijd geleden bevatte de *Petersburger Courant* uitvoerige mededeelingen, over het in Kassan en andere plaatsen vervaardigde, zoogenaamde vischpoeder. Deze nieuwe tak van nijverheid is niet alleen van het grootste belang voor eene bevolking, die, wegens de strenge nakoming der voorgeschreven vasten, meer dan 26 weken van het jaar geen vleesch mag gebruiken, maar ook voor de approviandering van het Russische leger is zij van het grootste gewigt, daar de omvang van het praeparaat zeer gering is, in vergelijking tot de grondstof. Het wordt eenvoudig vervaardigd door het droogen, tot poeder wrijven en zeeven der vischdeelen. Bij de gewone soorten wordt de geheele visch, met kop en graat en schubben, in een' oven gedroogd en daarna gestampt; bij de fijnere soorten, echter, wordt de kop er afgesneden, hetgeen eene meer smakelijke en minder vette spijs maakt. Als men dit vischpoeder met water aanlengt, kan het met elke spijs, welke men verkiest, toebereid worden. De beste soorten komen van kleine baars en paling. Hoewel van minder kwaliteit worden echter de gezouten en gedroogde brazems, zonder den kop, veel tot dit doel gebruikt. In Astrakan verschillen de prijzen, naar de onderscheidene oorten, van 1¼ tot 3 kopeken zilver het pond.

— De *New-York Herald* meldt, dat zich eene nieuwe telegraafcompagnie heeft gevormd, welke de uitvinding eens Kentuckiërs, DAVID E. HUGHES, voor eene aanzienlijke som heeft aangekocht, en diensvolgens tusschen alle plaatsen van gewigt in de Vereenigde Staten telegrafen naar dit octrooi aanleggen wil. Volgens de opgaven, staat de telegraaf van HUGHES zoo hoog boven de nu gebruikte van MORSE, als deze boven den ouden seintelegraaf, en men hoopt reeds, dat hij al het brievenschrijven geheel overbodig zal maken. De *Herald* juicht reeds, dat, als deze telegraaf eerst in werking is, zijn geheele blad, met uitzondering van plaatselijke berigten, het hoofdartikel en de Europesche berigten, enkel uit telegrafische correspondentiën zal bestaan.

Ziehier de voornaamste eigenschappen van den telegraaf van HUGHES: Hij drukt in ééne minuut van 300 tot 500 letters of van 50 tot 100 woorden. Hij kan twee berigten te gelijker tijd, in tegenovergestelde rigting, langs denzelfden draad overbrengen. Hij werkt volkomen geheim, dat is: zoo, dat een verzonden berigt op geen tusschenstation bekend wordt. Hij is zoo eenvoudig, dat iedereen, ook als hij volstrekt geen denkbeeld van telegraferen heeft, maar slechts goed kan spellen, er mede kan omgaan. Hij bestuurt zich zelf, dat is: bij elke omdraaijing kan de bewerker weten, of de toestel met dien op de bestemmingsplaats des berigts in behoorlijke verbinding staat. De toestel brengt, zonder medewerking eens telegrafisten op een verwijderd station, den toestel aldaar in beweging, zoodat deze het berigt zonder toedoen eens beambten verder overbrengt. Eindelijk werkt deze telegraaf zonder eenige uitwerking van de zijde des luchtgestels steeds met dezelfde naauwkeurigheid. — Wanneer ook slechts de helft waar is van den lof hier aan dezen nieuwen telegraaftoestel gegeven zal deze weldra ook elders in toepassing worden gebragt.

LETTERNIEUWS.

(*Ingezonden.*)

HET REPERTORIUM. *Tijdschrift voor de praktisch-geneeskundige wetenschappen in al haren omvang.* Nieuwe reeks. Onder redactie van dr. L. ALI COHEN. Eerste jaargang. Groningen 1855.

De reden, dat wij te *dezer* plaatse de aandacht vestigen op dit Tijdschrift, is bepaaldelijk deze, dat daarin de *praktisch*-geneeskundige wetenschappen in den ruimsten omvang worden behandeld, en wel zóó, dat ook het maatschappelijk-praktische oogpunt vooral niet wordt vergeten. Tot de eigenaardigheden van het *Repertorium* behoort namelijk, dat het zich ook ten taak heeft gesteld het archief te zijn van *alles*, wat in ons land gedaan wordt ten aanzien van de Openbare gezondheidsregeling, geneeskundige Staatsregeling, enz. Men vindt er dan ook alles verzameld, wat door de Hooge Regering, de Kamers, Provinciale en Stedelijke besturen in 1855 ten gedachten einde is vastgesteld. Bij den al meer en meer algemeen wordenden ijver, om de zaken der gezondheidsdienst te verbeteren, moet dan ook het *Repertorium* als onmisbaar worden beschouwd niet alleen voor de Geneeskundigen, die in deze zaak belang stellen, maar evenzeer voor alle *Gemeentebesturen, leden van Gemeenteraden*, enz., die willen weten, *hoe* het elders met dezelfde onderwerpen is gesteld, die men in zijne eigene gemeente wil regelen.

Ook strekt het *Repertorium*, wat officiële zaken betreft, ter vervanging van het vroeger statistische Jaarboekje. En dat het zeer veel mededeelingen ook van dien aard bevat, blijkt uit het uitvoerige Register over 1855.

Het spreekt van zelf, dat wij *hier* over het eigenlijk geneeskundige gedeelte, de hoofdzaak, van dit Tijdschrift niets kunnen zeggen.

**

Verslag van de werkzaamheden der Commissie voor Cholera-Zieken te Groningen in het jaar 1855, medegedeeld door haren voorzitter, W. GERHARDS; enz. Groningen 1855.

Met zoo veel genoegen, als overtuiging, dat we daarmede de goede zaak bevorderen, vestigen wij de aandacht op dit nieuwe blijk van de verrigtingen der commissie voor cholera-zieken alhier. De kennisneming van dit verslag (in verband met en als ten vervolge op het ten vorigen jare door den hooggeachten ds. GERHARDS uitgegevene en meer uitvoerige stuk) zal hier en elders kunnen strekken ten bewijze, dat zoodanige commissiën alom moesten bestaan, en dat de werkzaamheden, door de Groningsche commissie verrigt, ook weder in 1855 krachtig hebben bijgedragen tot het beteugelen van de vreeselijke plaag. Maar er is meer. Volgt uit het gezegde van zelf de wenschelijkheid van het aanwenden van zoodanige en andere maatregelen, van zelf springt ook in het oog de doelmatigheid, dat van dusdanige verrigtingen openbaar verslag worde gedaan (waarop dan ook teregt de aandacht wordt gevestigd in den brief van prof. DE LA FAILLE, die bij wijze van Voorberigt voor dit Verslag geplaatst is). Zóó zou de ervaring van de eene commissie kunnen strekken tot nut van de andere; van de andere? neen, tot heil der maatschappij in 't algemeen, en der cholera-slagtoffers in 't bijzonder. Maar te vergeefs ziet men uit naar zulke verslagen uit andere plaatsen. En het is juist geen wonder, als er eene zekere laauwheid ook ten dezen opzigte in onze voornaamste plaatsen bij de vrijwillig zich vormende commissiën in het algemeen wordt waargenomen. Men wil zeker niet afsteken bij de besturen, die zich algemeen zoo weinig laten gelegen liggen aan de eischen der algemeene gezondheidsleer, aan de dringend noodzakelijke verbetering van den openbaren gezondheidstoestand.

Ook uit het onderwerpelijk Verslag kan de opmerkzame lezer ervaren, wat in Groningen van overheidswege behoort gedaan te worden, wil men niet langer eene verantwoordelijkheid dragen, die bij ieder, die de zaken *heeft onderzocht* en ze *goed inziet*, ondragelijk zou wezen. We zijn volstrekt niet voornemens in bijzonderheden te treden (die goed verstaat, heeft maar een half woord noodig), maar we wijzen op punt 3, 4 en 5 van het Verslag, en herinneren de woorden, waarmede de Verslaggever zijn berigt sluit: „Zal ik aanwijzen, wat nog gedaan behoort te worden — gedaan behoort te worden ook in deze Stad? Ach, het is immers reeds zoo vaak geschied, zoo vaak geschied ook door hen, die daartoe meer bevoegd zijn dan ik! En — wat zal ik zeggen — zonder gevolg? Neen, veel is àl gedaan ook te dezer plaatse, maar veel — zeer veel blijft ook nog te doen over."

Is Groningen der commissie voor cholera-zieken in het algemeen dankbaarheid verschuldigd, — en dat valt gewis niet te betwijfelen, — dan is er echter in het bijzonder één lid dier commissie, die op aller erkentelijkheid mag aanspraak maken. Niet, dat door dat lid aanspraak *wordt* gemaakt, maar het komt ons voor, onzer stad geenszins tot eere te verstrekken, wanneer een der burgeren vrijwillig eene taak op zich neemt, waarvoor er in eene stad, in een gansch land al zeer weinigen zullen gevonden worden, — als hij *jaar op jaar* alle broeinesten van de cholera onbeschroomd opzoekt, alle lijders moed tracht in te spreken, tot hunne opzending naar het ziekenhuis krachtig aanspoort (wat zoo dikwijls de grootste moeite kost), noch moeite, noch tijd ontziet om alle maatregelen der commissie voor te bereiden en te doen uitvoeren, — in één woord, wanneer een der burgeren in den tijd van ellende en ramp zich vrijwillig geheel wijdt aan het belang der stad, dat dán te vergeefs wordt gevraagd naar eenig blijk van de dankbaarheid dier stad voor dat rusteloos arbeiden!

Welligt doen wij het lid der commissie in kwestie persoonlijk geene dienst, met dit punt openlijk te bespreken: maar — wat velen denken en spreken, mag ook wel eens gedrukt worden en wat der stad niet tot eere schijnt te strekken, moet niet altijd verborgen worden gehouden! We behoeven voorwaar geen naam te noemen: en dat juist bewijst volkomen, dat des mans groote verdiensten jegens de stad algemeen zijn *be*kend en *er*kend. We vragen niet, dat, *zoo als elders*, ook de regering van ónze stad onze erkentelijkheid doe blijken jegens de Geneesheeren (dat zou misschien wat te veel gevergd zijn; te meer, daar de Geneesheeren door de resp. diakeniën tot dus verre toch reeds zoo ruim werden schadeloos gesteld), maar wat we wenschen, is: dat de stad in allen gevalle jegens de commissie voor cholera-zieken van hare belangstelling en dankbaarheid een openlijk blijk geve!

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

WEENEN, 15 Januarij.

De Russische vertegenwoordiger, prins *Gortschakoff*, maakt toebereidselen tot vertrek van hier op den 18den aanstaande. Hij wil evenwel nog de laatste instructiën afwachten, die hem uit Petersburg per telegraaf zullen geworden.

(*Latere depêche*).

Rusland heeft nieuwe concessiën gedaan.

KOPPENHAGE, 15 Januarij.

Heden zijn reeds weder twee Engelsche schepen hier aangekomen, die naar de Oostzee terugkeeren om hunne kruistogten te hervatten.

's GRAVENHAGE, 15 Januarij.

Een groot aantal burgemeesters in de provincie Groningen zijn weder herbenoemd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 15 *Januarij.*

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	62 7/8.
Dito Dito	» 3	»	74 1/8.
Dito Dito	» 4	»	92.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	62 15/16.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	32¼.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	73¼.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	66.
SPANJE Onb. Stukken	» 1¼	»	21½.
Dito Binnenl.	» 3	»	34 5/8.
PORTUGAL	» 3	»	41 9/16.
RUSLAND Oblig. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	99¾.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	99½.
Dito bij *Hope*	» 4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	—
Nieuwe Leening van 1855 bij *Stieglitz*	» 5	»	—
Wisselkoers op Londen	zigt	ƒ	11.80.
Dito	2/m	-	11.67.

LONDEN, 15 *Januarij.* Consols 86⅝ vast.

PARIJS, 15 *Januarij.* Fransche 3 pCt. 62.45.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 10 Jan., *Stikkel van Dam* Java en 11 *Kooy* Pollux, Batavia; *Smit* Diligence, Samarang; *de Jonge* Roelfina, Londen; — 12 *Tekelenburg* Sara Alida Maria, Batavia.

TEXEL 13 Jan., *Blok* Egmonds Welvaren, Egmond.

HELVOET 10 Jan., *Blouw* Annachiena, Stockholm; *Jager* Jeanne Agatha, Ystad; *Stomp* Antje Jansen, Landscrona; *Holscher* Elisabeth Jacobine, Odensee; — 11 *Bargman* Eugénie en *Schovel*, voor wijlen *Schellekens*, Eersteling, Batavia; *Arema* Vrije Fries, Aarhuus; — 12 *Pesant* Ridderkerk, Batavia.

VLISSINGEN 10 Jan., *Douwes* Isabella, Koningsbergen.

MONTEVIDEO 1 Nov., *Meppelder* Thetis, Antw.

RIO DE JANEIRO vóór 14 Dec., *Tweehuis* Canton, Cardiff; *Hoffman* Margaretha Simonetha, Swansea; *Kayser* Zeemeeuw, *Groeneveld* Prinses Amélie en *Tjebbes* Marianne, Liverpool.

NEWYORK 22 Dec., *Ouwehand* Kinderdijk, Amst.

BOSTON 25 Dec., *Keus* Bengalen, Amst.

TRIEST 6 Jan., *de Jonge* Anna Elisebeth, Liverp.; — 7 *Oorburg* Hendrika Ellida, Amst.

MALTA 25 Dec., *Kamminga* Gebroeders Sikkens, Belfast.

ROUAAN 8 Jan., *Collenteur* Vr. Maria, Rott.

DIEPPE 8 Jan., *Meijer* Courier, Rott.

LONDEN 10 Jan., *Kwint* Jantina, Groningen.

Bij DEAL 8 Jan., *Scholtens* Hillech. Scholtens, v. Gron. n. Grangem.

Bij DUNGENESS 8 Jan., *Koens* Pieter Corneliss. Hooft, v. Rott. n. Batavia.

Bij PORTSMOUTH 9 Jan., *Klomp* Twee Anthony's, v. Rott. n. Bat.

Bij DOUVRES 8 Jan., *Nepperus* Elisabeth, v. Dantzig n. Nantes; — 10 *van Wijk* Jenny, v. Stettin n. Brest.

FOLKESTONE 10 Jan., *Goedknegt* Zouthandel, v. Villanova n. Rott.

LYNN 10 Jan., *Metz* Verwachting, Bordeaux.

CARDIFF 8 Jan., *Vegter* Beerta Schuringa, Bristol.

NORTH SHIELDS 8 Jan., *Jonker* Sallandt, Rott.; *van der Laan* Tweeling, Vlaardingen; *Kwint* Anna Beerendina, Harwich; — 9 *Das* Truda, Amst.

MEMEL 7 Jan., *Brouwer* Kooger Polder, Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 11 Jan., *Tjakkes* de Onderneming, Newc.

TEXEL 10 Jan., *Dijkema* Broedertrouw, Genua; — 11 *Hotze* Jantje Wilkens, Livorno; *Hazewinkel Hzn.* Prudence, Liverpool.

HELVOET 10 Jan., *ter Poorten* Johannes, Rouaan; *Bakker* Adriana Sophia, Belfast; *Brons* Endeavour, Yarmouth; — 11 *Schagen v. Leeuwen* Cornelia, Bat.

BUENOS AYROS 7 Nov., *Zeilinga Ezn.* Zeebloem, Entre Rios; — 29 *Hofker* Bacchus, Amst.

RIO DE JANEIRO 25 Nov., *van Wulven* Maria, Rangoon; — 8 Dec. *Kwakkelstein* Nederwaard, Ceylon.

MALTA 29 Dec., *Albers* Agatha, Messina; — 1 Jan. *v. d. Gaauw* Maria Johanna, Palermo.

OSTENDE 10 Jan., *Jansen* Industrie, Liverpool.

RAMSGATE 8 Jan., *Mulder* de Jonge Hendrik, Syra; *de Jonge* Fennegina Arentina, Konst.; *Lukje* Frouke Egberdina, Gibraltar; — 10 *Lackrooy* Christina Alida, Napels.

TORBAY 8 Jan., *Broeksmit* Bato, Akyab.

RUNCORN 8 Jan., *Hofkamp* Hortense, Antwerpen.

PORTLAND 8 Jan., *Visser* Zephir, Napels.

CARDIFF 9 Jan., *Westenenk* Alida Maria, Malta; *Poort* Catharina, Lissabon.

QUEENSTOWN 8 Jan., *van Wulven* Theresia, Amst.

PILLAU 7 Jan., *Puister* Georg, Antw.

Zeilklaar.

KONSTANTINOPEL 30 Dec., *Reinink* Harberdina, Amst.

In lading.

BUENOS AYROS 30 Nov., *Ontjes* Johanna Emelie, Antw.

RIO DE JANEIRO 14 Dec., *de Wilde* Twee Gezusters, Rott.; *Meppelder* Hendrika Bartina, Kanaal.

TAMPICO 30 Nov., *Borst* Jakobus, Liverpool.

LIVERPOOL 8 Jan., *Kuiper* Phoenix, Antw.

ZOUTKAMP, 14 Jan. Het schip Coert Cornelis, kapit. *L. Schut*, naar Londen, is wegens ijsgang van Oostmahorn terug en voor in de haven gekomen.

DELFZIJL, 14 Jan. Het Hannoversch kofschip Catharina, kapit. *G. J. Poppen*, van Emden naar Hull, met boonen, is heden wegens ijsgang op de Eems, in de haven gekomen. — Er is een Hannoversche kof, waarschijnlijk met eene gedeeltelijke lading stukgoederen, van Antwerpen naar Emden bestemd, in het gezigt; men hoopt dat dezelve nog heden avond in de haven kan worden gebragt.

AMSTERDAM, 13 Jan. Volgens brief van kapit. *H. P. Hazewinkel Muntendam*, voerende het schip Anna Maria, van Galatz naar Falmouth, in dato Sulina 26 Dec., was hij alstoen in de buitenhaven liggende, had eenige schade aan verschansingen en tuigage bekomen, doch zou zoo spoedig mogelijk de reis voortzetten.

Gepraaid den 28 Nov., op 20° 57′ N.Br., 34° 22′ W.L., *P. Rijntjes* Suriname, v. Amst. n. Suriname.

Gedurende het jaar 1855 zijn te Lubeck binnengekomen 972 schepen, waaronder 37 onder Nederlandsche vlag; — te Dantzig 1297 schepen, waaronder 198 onder Nederl. vlag. Den 31 Dec. waren te Dantzig liggende de Nederl. schepen Jonge Bouke, kapit. *Boetje;* Klasina Maria, kapit. *Douwes* en Jantina Cornelia, kapit. *Orsel;* — en te Pillau 1321 schepen, waaronder 269 onder Nederl. vlag. Den 31 Dec. waren aldaar liggende de Nederl. schepen: Annechiena Bouwina, kapit. *Schuuring;* Hermanna Gesina, kapit. *de Groot;* Wubbina Venema, kapit. *Gort;* Noordster, kapit. *Goedkoop*, en Jonge Klaas, kapit. *Feijes*. — Te Koningsbergen de schepen 3 Gebroeders, kapit. *Fenenga;* Elisabeth, kapit. *de Jonge;* Tiessina, kapit. *Mooi;* Vrouw Wicherdina, kapit. *Kroon;* Martha, kapit. *Postema;* Cornelia Gesina, kapit. *Bonder;* Jantina Jetskelina, kapit. *Niehoff;* Jacoba Christina, kapit. *Voogd;* Maria Reifina, kapit. *de Groot* en Dolphijn, kapit. *Holman*.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *Jan.* Door de op nieuw gestremde scheepvaart is er in den graanhandel zeer weinig omgegaan. Prijzen zonder verandering.

ROTTERDAM, 12 *Jan.* Tarwe: 155 ℔ Nassaud. *f* 525. — Lijnzaad: 111, 112 ℔ Tilsit *f* 450.

AMSTERDAM, 14 *Jan.* Tarwe en Rogge zonder handel. — Gerst en Boekweit onveranderd. — Haver zonder handel. — Koolzaad op 9 vat op Sept. 91½ p. vl.; op April 110 p. vl. — Raapolie op 6/w. *f* 59,75; vlieg. *f* 58,50; op Mei *f* 56,25; op het najaar *f* 50,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 45,50; vlieg. *f* 44,25.

LONDEN, 11 *Jan.* Er waren heden weinig koopers ter markt, en echter was inl. Tarwe gevraagd tot prijzen welke l.l. Maandag niet waren te bedingen. De vraag naar vreemde was beperkt, doch voor het verkochte werden de laatste hoogste prijzen bedongen. Gerst 1 sh. hooger. Boonen, Erwten en Haver lusteloos. Meel goed gevraagd.

LONDEN, 14 *Jan.* Tarwe 2 sh., Gerst, Haver en Boonen 1 sh. hooger.

AMSTERDAM, 12 *Jan.* Hennep. Eene partij Triëster merk PCC is afgedaan, waardoor deze soort is opgeruimd; bij gerijf werd besteed voor: Koningsb. Streemel *f* 64 a *f* 67 naar kwal., fijne dito Pas *f* 69, Riga Poolsche dito *f* 73½, dito lange bruine *f* 72, Triëster PC *f* 75.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *Jan.* De prijs der Boter was heden: 1ste soort 1/8 ton *f* 19; 2de soort 1/16 ton *f* 9½.

LEEUWARDEN, 11 *Jan.* De prijs der boter was heden *f* 47.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *Jan.* Rundvee niet ter markt. Schapen tamelijk aangevoerd, van *f* 11 tot *f* 14; levende varkens ruim ter markt en de verkoop willig van *f* 10 a *f* 30 tot *f* 40; van geslagte dito was de markt goed voorzien, doch niet veel beste soorten, verkocht van *f* 58 tot *f* 62 de 100 Ned. ℔, naar kwaliteit, met vluggen verkoop.

LEEUWARDEN, 11 *Jan.* Aan de Veemarkt bevonden zich heden 400 à 450 vette beesten, waarin de handel vrij levendig was. De weinige vette kalveren die ter markt waren, werden, even als de vette varkens, waarvan de aanvoer 40 bedroeg, tegen hooge prijzen verkocht. Schapen waren insgelijks weinig aangevoerd, en daardoor de prijzen in willige stemming.

LONDEN, 11 *Jan.* De veemarkt was niet ruim voorzien en de kooplust traag op de verhooging van l.l. Maandag.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 14 *Januarij.*

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 62⅞; Dito Dito 3 pCt. 74¼; Dito Dito 4 pCt. 92⅛; Dito Amort. Sijnd. 3¼ pCt. 90. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 63 5/16; Dito Nationale Metall. 5 pCt. 66⅞; Dito bet. Amst. 5 pCt. 73 11/16; Dito 2½ pCt 32⅝. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 100; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 99⅛; Dito Dito 4½ pCt. 85¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 74¼; Nieuwe Russische leening 81⅛. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 21 9/16; Dito Binnenl. 6 m. 3 pCt. 34¾. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 41⅛. — MEXICO Obligatiën 3 pCt. 19⅜.

ADVERTENTIEN.

De Spaarbank,

opgerigt door het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ *Tot Nut van 't Algemeen*, is bij voortduring in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS geopend des **MAANDAGS** te **3 UUR**, en zullen Commissarissen aldaar den **17den, 21sten, 24sten, 28sten en 31sten Januarij 1856** zitting houden van **3 tot 6 uur**, tot het UITBETALEN of BIJSCHRIJVEN der **RENTE;** wordende een ieder, ter bevordering van de geregelde Administratie, uitgenoodigd, deze hiertoe op de **vermelde dagen** aangebodene gelegenheid niet ongebruikt te laten voorbijgaan.

Namens Commissarissen der Spaarbank:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

Natuurkundig Genootschap.

VERGADERING op HEDEN, WOENSDAG den 16den Januarij 1856, 's avonds te *zes* uur.

Sprekers: De Heer C. H. SCHNEITHER in plaats van Mr. J. GANDERHEIJDEN, en Dr. G. F. W. BAEHR.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

NEDERLANDSCHE VEREENIGING
tot

Afschaffing van Sterken Drank,

AFDEELING GRONINGEN.

ALGEMEENE VERGADERING

op MAANDAG den 21sten Januarij 1856, des avonds te 8 uur, in het CONCERTHUIS, Poelestraat.

Spreker: de Heer Ds. J. DOUWES, JR.

Leden, Begunstigers en alle Belangstellenden in de zaak worden verzocht deze Vergadering bij te wonen.

De COMMISSIE **tot den AANBOUW van KERK en PASTORIJ** voor de NIEUWE GEMEENTE te ***HORSTEN***, aan het *Stads-Mussel-Kanaal*, brengt bij deze ter kennis van de INGEZETENEN der Provincie *GRONINGEN*, dat aan haar bij Resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten, d.d. 29sten November 1855, no. 56, is toegestaan **eene Collecte in de Provincie *Groningen* te houden,** om in het nog bestaande tekort te voorzien.

Daar die Gemeente zelve niet bij magte is meer bij te dragen, dan zij reeds heeft gedaan, en er bij de hulp, uit de Provinciale en Stedelijke Kas van *Groningen* en voornamelijk uit het Fonds voor noodlijdende Kerken reeds toegezegd, van elders geene ondersteuning meer is te verwachten, vertrouwt de Commissie, dat zij door de Christelijke liefdadigheid van de Inwoners dezer Provincie verder zal worden in staat gesteld, om het beraamde plan te voltooijen en alzoo eene **nieuwe Gemeente** tot stand te brengen op eene plaats, waar de Hervormde Bewoners, die gedurig in aantal aanwinnen, niet minder dan twee uren van de naastgelegene Kerkgebouwen verwijderd, en daardoor des Winters vooral van alle openbare Godsdienstoefening verstoken zijn. — Ook de **geringste gift** zal door haar met dankbaarheid worden ontvangen.

STADS-KANAAL, 14 Januarij 1856.

De Commissie voornoemd,
De President:
J. C. VAN DER LOEFF.
De Secretaris.
A. WELP.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van een' ZOON H. HUIZINGH, Echtgenoot van

Mr. S. HELLINGA TONCKENS.

EXLOO, 10 Januarij 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER T. WITKOP, geliefde Echtgenoot van

H. SMIT ADDENS.

WINSCHOTEN, 13 Januarij 1856.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, tot onze diepe droefheid, onze geliefde Broeder F. WIERSUM, in den ouderdom van 42 jaren, ten Huize van den Heer Mr. H. VAN BOLHUIS, te *Leens.*

BROEK, 7 Januarij 1856.

S. T. WIERSUM.
Uit aller naam.

*** Heden avond, omstreeks 5 uur, overleed onze dierbare Moeder, GEERTJE WUBBES BRUINING, Wedw. JAN LAMMERTS POLLINGH, in den ouderdom van 77 jaren en bijna 2 maanden.

VLAGTWEDDE, 10 Januarij 1856.

LAMMERT JANS POLLINGH.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, onze geliefde Vader en Behuwdvader, JURJEN ROELOFS, in leven *oud-Ontvanger van 's Rijks Belastingen, en Kerkvoogd dezer Gemeente*, in den gezegenden ouderdom van bijna 82 jaren. Allen, die den Overledene gekend hebben in zijn bijzonder werkzaam en nuttig leven, zullen onze droefheid billijken.

FINSTERWOLDE, 11 Januarij 1856.

R. J. ROELOFS.
JOH. S. MESTINGH.

*** Heden overleed, na langdurig lijden, onze geliefde Dochter MARIA, in den ouderdom van bijna 10 jaren.

GRONINGEN, 12 Januarij 1856.

JOHs. MEIHUIZEN.
C. GROENEWOLD.

*** Heden ontsliep kalm en zacht, in den ouderdom van 93 jaren en bijna acht maanden, mijne hartelijk geliefde Moeder, CATHARINA HAMEL, Wedw. van wijlen den Heer HENDRIK FREDERIK SPERWER.

GRONINGEN, 12 Januarij 1856.

C. SPERWER.

Algemeene en eenige kennisgeving.

*** Overleden te *Alem*, bij *'s Hertogenbosch*, den 12den Januarij 1856, in den ouderdom van 74 jaren, A. M. SCHIFFER, Wed. van W. JANSEN; diep betreurd door allen die haar kenden.

*** Heden overleed, na eene kwijnende ziekte, in den ouderdom van 59 jaren, tot bittere droefheid van mij, mijne beide Dochters en aangehuwden Zoon, mijn geliefde Echtgenoot, S. PENON, *Med. Doct.* alhier.

Vrienden en Bekenden gelieven dit berigt voor algemeene kennisgeving aan te nemen.

WEENER, in *Oost-Friesland*, 12 Januarij 1856.

Wedw. S. PENON,
geb. BOELSUMS.

*** Heden overleed, na een langzaam verval van krachten, mijn geliefde Echtgenoot PIETER HINDRIKS WESTERS, in den ouderdom van 71 jaren; mij nalatende, na eene echtverbindtenis van 37 jaren, 6 Kinderen en 2 Aangehuwden.

HOOGEZAND, 13 Januarij 1856.

ANNEGIEN JANS,
Wed. P. H. WESTERS.

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Bij den Boekhandelaar **K. VAN HULST**, te *Kampen*, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

De Provinciale Wet

met de daarover gewisselde stukken en gehoudene beraadslagingen,

bijeenverzameld door Mr. *J. C. BIJSTERBOS*, Lid der Gedeputeerde Staten van *Overijssel*. *f* 6.00.

Woordenboek

VAN DE GESCHIEDENIS DER

CHRISTELIJKE KERK,

door den Schrijver van

„Tabel van de Gesch. der Christelijke Kerk".

Prijs . . . . *f* 2.25.

Raadgeving voor Jonggehuwde Dames,

BESTAANDE IN

100 RECEPTEN VOOR DE KOOKKUNST.

Dit is het beste en goedkoopste Keukenboek; à 40 Ct

*** Bij den Boekhandelaar **H. A. FRIJLINK**, te *Amsterdam*, komt heden van de Pers het *eerste Nommer* van eenen *nieuwen* Bundel **Leerredenen** van

Dr. L. S. P. MEIJBOOM,

GETITELD:

HET OUDE

EN

HET NIEUWE LICHT;

uit te geven in 12 maandelijksche Leerredenen, op den 1sten dag van iedere maand. Prijs van den kompleten Bundel, *bij inteekening* *f* **1—80**, zijnde slechts 15 Cts. per Leerrede. Alle Boekhandelaren nemen hierop bestellingen aan.

De 10de en 11de AFLEVERING van

bevat de volgende Oorspronkelijke Mededeelingen:

De Boer, niet zoo als er altijd nog velen zijn, maar zoo als hij wezen moet; door B. TE GEMPT. — Hoe wordt uit gras Vleesch en Melk gevormd? *Eene populair-wetenschappelijke schets van spijsvertering en de voeding in haar verband met de voedering van het vee.* (*Met Figuren in den Tekst*); door J. SMITH. — Hoe het nut van bijeenkomsten van Landbouwers kan vermeerderd worden, door Dr. L. M. — Lompen als Meststof; door Dr. L. M. — Snoeijen van Wijngaarden. — Een spiegel in den Paardenstal. — Het voederen van het Vee in de *Betuwe* in den Winter.

Prijs per Aflevering **30** Centen.

Advertentiën in het Bijblad worden geplaatst à 10 Cents de regel.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Aan den Haard.

Geschiedenissen uit het dagelijksche leven,
FRANZ HOFFMANN
NAVERTELD
DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.
PRIJS *f* 1,50.

EEN

DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR

MET ZIJNE

TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

Amsterdam,

in 't voorjaar van 1843,
TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN.
Prijs [*f* 8—50] *f* 6—00.

DE WET

BETREFFENDE

MINDERJARIGHEID EN VOOGDIJ

opgehelderd door **Practische Aanmerkingen;** een Handboekje voor Voogden en Toeziende Voogden.

PRIJS *f* 0,50.

TAFEL

OF

Berekening der Huur of Rente

VAN

EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op **HEDEN** WOENSDAG den 16den Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein T. H. KONING, Oostzijde buiten de Heerepoort te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene **BEHUIZING** met SCHUUR en grooten TUIN er achter, zijnde van ouds een beklant ***WRONGELHUIS*** en ***HERBERG***, benevens eene KAMER die afzonderlijk wordt verhuurd, staande en gelegen op vrij eigen grond, op den hoek van de Baresteeg, buiten de Heerepoort, Westzijde van den Straatweg, onder *Groningen*, wordende thans door ROELF BIERLING en anderen in huur bewoond.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 11 B., 85 R., 60 Ellen ONBEHUISD LAND, gelegen op de Bovenstreek, onder de Gemeente *Noorddijk*, doende jaarl. op Midw. tot vaste huur *f* 87,50.

III. De VASTE BEKLEMMING van 5 B., 48 R., 20 E. ONBEHUISD LAND, gelegen aan den Boermande Grindweg, onder *Groningen*, doende jaarl. op Martini tot vaste huur *f* 90—00.

Alles nagelaten door wijlen LOUWE HARMS BOLHUIS en EGBERTJE JANS ZUIDEMA, in leven Ehelieden.

Om te aanvaarden: de Behuizing en Kamer op den 1sten Mei en den Tuin en Landerijen op Gregori 1856. Te bezien perceel I daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—12 en 2—4 uur. Nadere informatiën ten KANTORE van den Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 23sten Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden, om op den 1sten Mei 1856 te aanvaarden:

I. Eene ruime **BEHUIZING**, get. R 55, staande Zuidzijde in de Steentilstraat te *Groningen*, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 10—69½, wordende door den Onderwijzer D. VAN DER WOUDE in huur bewoond.

II. Eene BEHUIZING, get. F 248, met MANDEELIGEN GANG ter zijde, staande en gelegen Oostzijde in de Folkingestraat alhier, benevens twee WOONKAMERS, get. F 249 en 250, staande in evengemelden Gang, wordende door HOLTHUIS, Wed. LAGE en DROST in huur bewoond.

III. Eene WOONKAMER met BLEEKVELDJE, gem. F 251, daar naast, door GEVERS in huur bewoond.

Te bezien op den dag van Verkoop en des daags bevorens, van 10—12 en van 2—4 uur.

Donderdag den 17den Januarij

1856, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, des avonds te 7 uur, zullen, ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene ruime, nieuws vertimmerde, tot vele Affaires geschikte KOOPMANS BEHUIZING, staande en gelegen in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, op den hoek van de Pijpstraat, lett. O no. 19.

II. Eene ruime, nieuws vertimmerde **SMEDERIJ** met BOVENWONING, staande Zuidzijde in het Pijpstraatje, door G. ROZEBOOM in huur bewoond.

III. Eene zeer nette BEHUIZING, staande Noordzijde aan de Reitemakersrijge te *Groningen*, get. G 225, door den Heer R. H. DINKELA bewoond.

IV. Eene nette BEHUIZING, staande op den hoek van de Turfstraat, aan den Singel, te *Groningen*, get. C 146, door H. ROZEMA in huur bewoond.

V. Eene nette BEHUIZING, staande naast het voorgaande perceel, get. C 146*a*, door BARTELS bewoond.

VI. Eene WOONKAMER, staande in de Turfstraat, naast het voorgaande perceel, get. C 146*b*, door LOOR bewoond.

VII. Eene BEHUIZING met STAL en groote OPEN PLAATS, staande Westzijde op den Ouden Weg te *Groningen*, door H. R. BLINK in huur bewoond, get. P 261.

VIII. Eene HALVE TREKSCHUIT, get. no. 3, varende van *Groningen* op *Uithuizen* en *Ulrum*, vice versa, met het AANDEEL in de BARGE en verdere LOSSE GOEDEREN.

IX. Eene WOONKAMER, staande ten Zuiden in de Rozenstraat, get. M 62.

X. Eene BEHUIZING met OPEN PLAATS en BLEEKVELD er achter, lett. H no. 163, staande Zuidzijde op de Nieuwstad, tusschen de Folkingestraat en het Schoolholm, te *Groningen*, door B. H. ISRAELS bewoond.

XI. Eene ruime WONING, ten Noorden in den Grooten Gang, aan het Schuitendiep, te *Groningen*, lett. P no. 348, door K. DE HAAS bewoond.

XII. Eene WONING, lett. G no. 120, met OPEN PLAATSJE er achter, op het Schoolholm, op den hoek van de Torenstraat, te *Groningen*, door de Wedw. L. MENSINGA bewoond.

XIII. Eene WONING, staande Noordzijde aan het Zuiderdiep, tusschen de Haddinge- en Folkingestraten, te *Groningen*, lett. F no. 269, door de Juffer FRITS bewoond.

XIV. Eene WOONKAMER, staande Oostzijde in een Gangje, achter het voorgaande perceel, lett. F no. 268.

XV. Eene WOONKAMER, staande aan den Wal, Westzijde van de Heerepoorten Molendrift, lett. S no. 127, door de Wed. v. D. MOLEN bewoond.

XVI. Eene WOONKAMER, staande in het Oude Bosch, get. S 388, door de Wed. DE RUITER bewoond.

XVII. Eene WOONKAMER, staande naast de voorgaande, get. S 389, door SCHATENBERG bewoond.

Te aanvaarden op den 1sten Mei 1856.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag; perceel III van 2—5 en de overige perceelen van 10—12 en van 2—4 uur.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

⁂ Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 18den Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. J. S. BONTEKOE, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene nette en wéldoortimmerde BEHUIZING, get. C 172, met OPEN PLAATSJE er achter, staande en gelegen Oostzijde aan het Martini-kerkhof te *Groningen*, wordende door den Heer J. BARLINCKHOFF en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

II. Eene nette BEHUIZING, get. N 189, met BLEEKVELD er achter, staande en gelegen Oostzijde in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, wordende door den Heer N. B. GROEN en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

III. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini-kerk te *Groningen*, geteekend nommer 3.

IV. De EIGENDOM van 46 Bunders, 12 Roeden, 10 Ellen BEHUISD LAND, *OXFORT UILDERSMA* genaamd, gelegen onder *Noordhorn*, bij K. P. FERINGA en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 288—00.

V. De EIGENDOM van 22 B., 23 R., 50 E. BEHUISD LAND, gelegen te *Enum*, bij M. C. VEGTER onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 200—00.

VI. De EIGENDOM van 23 B., 69 R., 50 E. BEHUISD LAND, gelegen te *Loppersum*, bij G. J. POELMAN en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 150—00.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 56¼ Bunders BEHUISD LAND, gelegen op *Arwert*, onder *Crewert*, bij KORNELIS ABELS DOORNBOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 200—00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 23 Bunders BEHUISD LAND, gelegen in de *Westerhorn*, onder *Lutjegast*, bij LIEUWE KLAASSENS DE VRIES onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 175—00.

IX. De EIGENDOM van ongeveer 3¼ B. LAND, gelegen te *Hoogemeeden* onder *Aduard*, bij F. A. DOUMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. verschijnende huur van *f* 35—00.

X. De EIGENDOM van 2 B., 97 R., 90 Ell. LAND, gelegen te *Hoogemeeden*, bij H. D. HAMMING onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. versch. huur van *f* 35—00.

XI. De EIGENDOM van ongeveer 2 B. LAND, gelegen te *Aduard*, bij denzelfden Meijer onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. versch. huur van *f* 20—00.

XII. De EIGENDOM van ongeveer 2 B. LAND, te *Hoogemeeden*, bij P. M. BROUWER en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. versch. huur van *f* 20—00.

XIII. De EIGENDOM van ongeveer 1¼ B. LAND, mede aldaar, bij dezelfden onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Midw. versch. huur van *f* 12—00.

XIV. De EIGENDOM van ongeveer 1 B. LAND, mede aldaar, bij dezelfden in gebruik, voor eene op Midw. versch. huur van *f* 6—00.

XV. Een wélbevaren en goed onderhouden **KOFSCHIP**, genoemd ***HENDRIKA DOREENTEA***, groot ongeveer 50 Lasten, met KOMPLETEN INVENTARIS, bevaren geweest door A. VAN AKEN en thans liggende in de Zuiderhaven te *Groningen*. Hierover kan *f* 1500, à 5 pCt., blijven uitstaan. — Om te aanvaarden 8 dagen na den Toeslag. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—4 uur.

Om de Perceelen I, II en III te aanvaarden op den 1sten Mei 1856, en te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

De perceelen 4—14 te aanvaarden dadelijk na den finalen Toeslag.

⁂ Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 25sten Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder E. H. AALFS, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene **BOERENPLAATS**, bestaande in ruime BEHUIZING met SCHUUR en verder GETIMMERTE, benevens de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 24¼ Bunders kostelijk GROENLAND, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 363—00, staande en gelegen te *Noorder-Hoogebrug*, nabij *Groningen*, toebehoorende aan de Erven van wijlen H. B. BOSMAN en Vrouw.

II. Eene BEHUIZING, get. C 2, met derzelver ERF, zijnde vrij eigen grond, staande en gelegen aan den Trekweg te *Noorder-Hoogebrug*.

III. Een TUIN, gelegen achter het vorige perceel, groot ongeveer 10 Roeden, mede eigen grond.

IV. De EIGENDOM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE, gelegen te *Noorder-Hoogebrug*, bij J. F. TEMPEL en Vrouw in gebruik, 's jaars voor *f* 2—00; alles toebehoorende aan den Heer W. C. SMIT.

Om te aanvaarden de Gebouwen op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregorie 1856.

Houtboeldag.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris, zullen, op **MAANDAG den 11den Februarij 1856**, des voormiddags te 10 uur (**EN NIET** *op Maandag den 21sten Januarij*, zoo als vroeger is geannonceerd), op de Plaats en ten verzoeke van R. MARRING, te *Kropswolde*, publiek worden verkocht: ongeveer **800 SPARREN** en **75 EIKEN STAMBOOMEN**, waaronder van zeer zwaar Hout.

⁂ Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 22sten Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder H. P. PLAAT, aan het Nieuwe Kerkhof te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene aanzienlijke, ruime, sterkbetimmerde, tot vele Affaires geschikte KOOPMANS BEHUIZING, zijnde thans eene **KOEK- en BANKETBAKKERIJ**, get. C 17, met OPEN PLAATS, rojale BOVENWONING, hebbende VRIJEN OPGANG, ruime KORENZOLDER, PAKHUIS en WOONKELDER, benevens het REGT op twee MANDEELIGE GANGEN; alles zeer geschikt tot het inrigten voor eene **Heeren Behuizing**, staande en gelegen te *Groningen*, in de Poelestraat, Noordzijde, nabij de Groote Markt, in eigendom bewoond door J. A. EBERWEIN en Echtgenoot.

II. Eene nette, wéldoortimmerde BEHUIZING, get. L 185, met BOVENWONING, VRIJEN ZIJGANG, OPEN PLAATS, TUIN en BLEEKVELD, staande en gelegen te *Groningen*, in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat, Westzijde, doende tot grondpacht *f* 0—97½, wordende in eigendom bewoond door F. W. WICKENHAGEN.

III. De EIGENDOM van ruim 50 B. BEHUISDE LANDERIJEN, gelegen te *Menkeweer*, Gemeente *Bedum*, onder beklemming in gebruik bij REINDER JANS TEBBENS en Vr., voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 150—00.

IV. De EIGENDOM, ongescheiden, in 52 B., 14 R., 60 E. BEHUISDE LANDERIJEN, gelegen te *Tjuchem*, onder *Siddeburen*, onder beklemming in gebruik bij J. J. VAN DER BERG en Vrouw, voor eene jaarl., op Martini versch., huur van *f* 50—00.

V. 3 B., 28 R., 30 El. KWELDER en AANWAS, gelegen te *Uithuistermeeden*, achter de plaats onder beklemming in gebruik bij FRITSER KLAASSENS VAN KALKER.

Om te aanvaarden: de perc. 1 en 2 op den 1sten Mei 1856, en de overige perceelen dadelijk na den Toeslag, en het eerste perceel te bezien des daags voor en op den Verkoopdag, des morgens van 11—1 en des namiddags van 2—4 uur, en perceel 2 des daags voor en op den dag van Verkoop, des middags van 2—4 uur; het eerste perceel op Bewijzen van Toegang, te verkrijgen ten Kantore van

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*

⁂ Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op ZATURDAG den 26sten Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van pl. m. 2¼ B. best LAND, gelegen in 2 stukken, buiten de Boteringepoort, bij de Laan, achter de Rijskampen, onder *Groningen*, doende jaarl. op Midw. tot vaste huur *f* 60—00, toebehoorende aan den Heer B. CASEMIR, L.z.

Om te aanvaarden op Gregorie 1856.

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

ZATURDAG den 19den Januarij 1856, des voormiddags te 11 uur, zal op de Werf van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje bij *Groningen*, publiek, voetstoots worden verkocht:

Eene Lading mooije en gladde **ZEEUWSCHE IJPEN STAMMEN**, aldaar liggende, en van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

⁂ Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG den 17den Januarij 1856, des avonds te 6 uur, ten Huize van DERK BULTHUIS, in *DE VALK*, te *Middelstum*, ten verzoeke van DERK HARMS OOSTERBEEK en Vrouw, publiek, bij Strijkgeld, presenteren te verkoopen:

Een' geheel nieuwen, hecht-sterk getimmerden **PEL- en KORENMOLEN**, gebouwd op eene Zwikstelling van 9 Ellen en met eene Vlugt van ruim 21 Ellen (75 vt.), voorzien van PEL-, ROG- en WEITSTEENEN, met alle daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN, en den VOLLEN EIGENDOM van den GROND en HEEMSTEDE, groot 8 R., 10 E.; voorts eene ruime, nieuwe **BEHUIZING**, no. 4, met annexe SCHUUR daarnevens, en de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver ERF, HEEMSTEDE en TUIN, groot 9 R., 70 E., doende 's jaars tot vaste huur *f* 5—00. — Alles staande aan den Provincialen Grindweg aan het Dorp *Middelstum*, zeer gelegen voor den Handel. — Het grootste gedeelte van den Koopprijs kan, des verkiezende, op billijke renten daarover beleend blijven.

Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

⁂ Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op WOENSDAG den 23sten Januarij 1856, des middags precies te 12 uur, ten Huize van KLAAS K. BOS, Kastelein te *Kantens*, publiek, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, no. 4, zijnde eene beklante ***IJzersmederij***, met de daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN, HEEMSTEDE, waarop een NOODSTAL, en de BEKLEMMING van den GROND en TUIN, doende des jaars *f* 2—00 tot huur, staande en gelegen in het Dorp *Kantens*, toebehoorende aan JAN JANS VAN DEN BERG en Vrouw.

II. Eene **BEHUIZING**, no. 11, zijnde goed onderhouden, met de BEKLEMMING van 19 R., 80 E. uitmuntenden TUINGROND, doende 's jaars *f* 6—00 tot vaste huur, staande zeer gelegen aan den Provincialen Trekweg onder *Toornwert*, even buiten *Kantens*; toebehoorende aan KLAAS K. BOS en Vrouw. Informatiën te bekomen bij

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

⁂ Mrs. **J. RENGERS HORA SICCAMA** en **C. HARTMAN BUSMANN**, Notarissen te *Groningen* en te *Sappemeer*, zullen, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen BEREND S. DE BOER en GRIETJE J. WOLDERING, in leven Ehelieden, op VRIJDAG den 18den Januarij 1856, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, in perceelen en in massa, publiek te koop aanbieden:

Eene kapitale **BOERENPLAATS**, bestaande in eene soliede BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met ERF, TUIN, de daarachter en naast gelegene en daarbij behoorende LANDERIJEN, te zamen groot 32 Bunders, 93 Ellen, alles vrije en eigen grond, staande en gelegen in de *Trips-Compagnie*, West- en Oostkant, onder de Gemeente *Muntendam*, thans in huur bewoond en gebruikt door B. DOORNBUSCH en Vrouw, en gedeeltelijk door S. W. MULDER. Te aanvaarden de Landerijen op den 2den Februarij en de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei, beide van het jaar 1860.

De omschrijving der Perceelen en de Voorwaarden van Verkoop liggen ter lezing ten Huize van Verkoop.

⁂ De Notaris **BEEKHUIS**, te *Buitenpost*, zal, op ZATURDAG den 19den Januarij 1856, 's namiddags te 4 uur, in na te noemen Logement, finaal presenteren te verkoopen:

Een ***LOGEMENT*** en ***BAKKERIJ*** met ERF en AANBEHOOREN, aan de Voorstraat te *Burum*, bij ALLERT KLAASSENS WIERINGA in eigen gebruik; den 12den Mei 1856 te aanvaarden; waarop slechts is geboden *f* 4,565.

⁂ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op ZATURDAG den 19den Januarij 1856, des avonds te 5 uur, ten Huize van H. J. BOELMANS, Kastelein te *Slochteren*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. letter D, no. 147, met derzelver EIGEN HEEM en TUIN, met 2 Kampen uitmuntend GROENLAND daarachter, staande en gelegen aan den Heereweg, — en

II. 70 R., 30 Ell. uitmuntend GROENLAND, mede aldaar, in de Heerd van H. R. RADIJS; alles behoorende tot de nalatenschap van wijlen K. K. VAN TIMMEREN.

Mr. J. D. TRESLING.

⁂ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 21sten Januarij 1856, des namiddags te 2 uur, ten Huize van R. J. KLUNDER, Kastelein te *Scharmer*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, get. letter F, no. 48, met derzelver EIGEN HEEM, TUIN en eenig LAND en WATER, te zamen groot 94 R., 30 Ell.; — en

II. 1 B., 48 R., 10 E. EIGEN HOOILAND en MOERAS; alles staande en gelegen te *Scharmer*; toebehoorende aan den Heer J. S. AMERSFOORT en in huur bewoond en gebruikt door de Wedw. T. L. HEIDEMA.

Mr. J. D. TRESLING.

⁂ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 24sten Januarij 1856, des avonds te 5 uur, ten Huize van R. J. KLUNDER, te *Scharmer*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 8 B., 33 R., 40 Ellen TUINGROND, BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen te *Westerbroek*, tusschen den Ouden Weg en den Borgweg, zullende voortaan jaarlijks op den 1sten Mei tot vaste huur doen *f* 40—00.

II. Den EIGENDOM van gezegd perceel.

Alles toebehoorende aan HARM ROELFS STEL.

Mr. J. D. TRESLING.

⁂ Mr. **J. D. TRESLING**, te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG den 30sten Januarij 1856, des avonds te 5 uur, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand*, publiek te veilen en te verkoopen:

Eene **VOORKAMER** en **ACHTERKAMER** en **TUIN**, get. lett. D, nommer 18 en V 270, groot 2 R., 90 E., staande en gelegen op het *Hoogezand*, Zuidzijde, Stadsgrond, bij den Rentmeester der Veenen van de Stad *Groningen* bekend onder *Kalkwijk*, Oostkant, lett. F, doende jaarlijks aan die Stad tot huur vijfenzeventig Cent, en aan de Gemeente *Hoogezand* vijftig Cent.

Alles in eigendom toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. H. S. CALKEMA.

Mr. J. D. TRESLING.

⁂ Mr. **W. A. OFFERHAUS**, Notaris te *Nieuwolda*, gedenkt, op ZATURDAG den 19den Januarij 1856, des namiddags te 4 uur, ten Huize van R. E. MULDER, te *Wagenborgen*, ten verzoeke van de Erven J. A. ZOMERMAN, publiek te verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING**, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 47.18.20 E. HOF, TUIN en LANDEN, doende op Michiel tot huur *f* 220—00; alles staande en gelegen te *Wagenborgen*.

Op Maandag den 21sten Jan.

1856, des morgens te 11 uur, te *Zuidlaren*,

PUBLIEKE VERKOOP

van pl. m. **200** stuks **zware EIKENBOOMEN**, geschikt voor Scheepsbouw en verder Timmerwerk; zoomede eenige **zware ESSCHEN**, **BEUKEN** en **DENNEN**, staande in de Kom van *Zuidlaren* en elders, in de nabijheid van het Vaarwater.

Notaris:
Mr. C. E. KNIPHORST.

⁂ Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen den Hoog Welgeboren Heer Jonkheer Mr. P. R. SICKINGHE, op MAANDAG den 21sten Januarij 1856, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Logementhouder J. R. HAAN, te *Oostwold*, publiek voor zes jaren te verhuren:

20 Bunders, 38 Roeden, 90 Ellen **LAND**, op het zoogenoemde Munnekeveen in den *Finsterwolder-Polder* gelegen, in vijf perceelen, benevens 60 Roeden, 20 Ellen GROENE DIJK.

De Conditiën liggen ter lezing ten KANTORE van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

⁂ Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen Mejuffer JANTJEN OOMKES, in leven woonachtig en overleden te *Beerta*, in openlijke veiling te verkoopen:

Op DONDERDAG den 24sten Januarij 1856, des avonds te vijf uur, ten Huize van den Logementhouder B. CRAKER, te *Beerta*:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met afzonderlijke WAGENSCHUUR, HOF en TUIN, benevens de VASTE BEKLEMMING van de daaronder behoorende LANDERIJEN, te zamen groot 17 B., 93 R., 10 E., zullende inkomstig jaarlijks tot huur doen *f* 200—00.

II. Den EIGENDOM van een gedeelte der onder Perceel 1 omschrevene LANDERIJEN, groot *f* 144—50.

III. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 37 R., 40 Ell. LAND, aan het Zijldiep, zullende tot huur doen *f* 20—00.

IV. Den EIGENDOM van Perceel 3, groot *f* 20—00.

V. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 21 R., 10 Ell. LAND, zullende tot huur doen *f* 30—00.

VI. Den EIGENDOM van Perceel 5, groot *f* 30—00.

VII. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 60 R., 30 E. LAND, zullende tot huur doen *f* 20—00.

VIII. Den EIGENDOM van perceel 7, groot *f* 20—00.

IX. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 67 R., 50 E. LAND, zullende tot huur doen *f* 20—00.

X. Den EIGENDOM van perceel 9, groot *f* 20—00.

XI. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 99 R., 20 E. LAND, zullende tot huur doen *f* 25—00.

XII. Den EIGENDOM van perceel 11, groot *f* 25—00.

XIII. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 87 R. LAND, zullende tot huur doen *f* 20—00.

XIV. Den EIGENDOM van perceel 13, groot *f* 20—00.

XV. De VASTE BEKLEMMING van 3 B., 23 R., 80 E. LAND, zullende tot huur doen *f* 35—00.

XVI. Den EIGENDOM van perceel 15, groot *f* 35—00.

XVII. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 43 R., 20 E. LAND, zullende tot huur doen *f* 20—00.

XVIII. Den EIGENDOM van perceel 17, groot *f* 20—00.

XIX. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 34 R. LAND, zullende tot huur doen *f* 30—00.

XX. Den EIGENDOM van perceel 19, groot *f* 30—00.

Alles staande en gelegen op den Diepswal te *Nieuw-Scheemda*, thans in losse huur bij JOHANNES H. MULLER.

XXI. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 20 R. LAND, in de Noorderwupping onder *Winschoten*, zullende tot huur doen *f* 20—00.

XXII. Den EIGENDOM van Perceel 21, groot *f* 20—00.

XXIII. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 44 R., 50 Ell. LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 45—00.

XXIV. Den EIGENDOM van Perceel 23, groot *f* 45—00.

XXV. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 62 R., 70 Ell. LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 30—00.

XXVI. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 30—00.

XXVII. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 94 R., 70 E. LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 55—00.

XXVIII. Den EIGENDOM van perceel 27, groot *f* 55—00.

XXIX. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 77 R., 40 E. LAND, in het *Finsterwolderhamrik* gelegen, in gebruik bij P. T. POPPENS, zullende tot huur doen *f* 30—00.

XXX. Den EIGENDOM van perceel 29, groot *f* 30—00.

XXXI. Een VIERDE ongescheiden AANDEEL in 4 B., 88 R., 10 E. LAND, te *Finsterwolderhamrik* gelegen, in gebruik bij de Erven H. R. ONNES; — en

XXXII. Eene BEHUIZING, ERF en TUIN, staande en gelegen te *Beerta*, doende tot grondpacht *f* 5—00, in gebruik bij EDO LANGERHUIZEN.

En op Vrijdag den 25sten Januarij 1856, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Logementhouder D. RANDA MULDER, te *Winschoten*:

I. Den EIGENDOM van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Scheemda*, groot 37 B., 46 R., 10 E., onder vaste beklemming in gebruik bij SIMON H. MULLER, voor eene jaarlijksche huur van *f* 410—00.

II. Den EIGENDOM van 1 B., 20 R., 90 E. LAND, te *Scheemda* gelegen, onder beklemming in gebruik bij S H. MULLER, voor eene jaarlijksche huur van *f* 15—0

III. Den EIGENDOM van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Finsterwold*, groot 23 B., 76 R., 30 E., onder beklemming in gebruik bij J. K. MUNTINGA, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 340—00.

IV. Den EIGENDOM van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Beersterhoogen*, groot pl. m. 24 Bunders, onder beklemming in gebruik bij JOHANNES POST en Vrouw, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 300—00.

V. Den EIGENDOM van ongeveer 11 Bunders BEHUISD LAND, te *Nieuw-Beerta* gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij HINDRIK J. ONNES, voor eene jaarlijksche huur van *f* 160—00.

VI. Den EIGENDOM van 9 B., 29 R., 40 E. LAND, te *Beersterhogen* gelegen, onder beklemming in gebruik bij A. M. BUISKOOL, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 133—00.

VII. Den EIGENDOM van 7 B., 21 R., 30 E. LAND, te *Noordbroek* gelegen, onder beklemming in gebruik bij E. E. EDZES en Vrouw, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 75—00.

VIII. Den EIGENDOM van 2 B., 33 R., 50 E. LAND, te *Noordbroek*, onder beklemming in gebruik bij E. E. EDZES en Vrouw, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 25—00.

IX. De ONGESCHEIDEN HELFT in den EIGENDOM van 16 B., 13 R., 80 E. LAND, te *Noordbroek* gelegen, onder beklemming in gebruik bij P. E. ZUIDHOF, voor deze helft voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 61—00.

X. Den EIGENDOM van 1 B., 77 R., 70 E. LAND, te *Noordbroek* gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij E. W. HUISMAN en Vrouw, voor eene jaarlijksche huur van *f* 28—00.

XI. Den EIGENDOM van 4 B., 09 R., 40 E. LAND, te *Oostwolderhamrik* gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij de Weduwe H. P. HERMANS, voor eene jaarlijksche huur van *f* 50—00.

XII. Den EIGENDOM van ongeveer 4¼ Bunders LAND, te *Scheemderzwaag*, gelegen, onder beklemming in gebruik bij JACOB W. EELSEMA, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 36—00.

XIII. Den EIGENDOM van pl. m. 4¼ Bunders LAND, te *Finsterwolderhamrik* gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij T. H. NIEBORG en Vrouw, voor eene jaarlijksche huur van *f* 55—00.

XIV. De HELFT in den EIGENDOM van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, te *Ekamp* gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij J. J. OOSTLAND en Vrouw, deze helft voor eene jaarlijksche huur *f* 12—50.

XV. Den EIGENDOM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE en TUIN, te *Beerta*, onder beklemming in gebruik bij H. H. ANGERMAN en Vrouw, jaarlijks voor *f* 8—30.

XVI. Een DITO aldaar, onder beklemming in gebruik bij JAN J. ELTJES en Vrouw, jaarlijks voor *f* 6—00.

XVII. Een DITO aldaar, onder beklemming in gebruik bij de Weduwe K. GOEMAN, jaarlijks voor *f* 7—50.

XVIII. Een DITO aldaar, onder beklemming in gebruik bij de Weduwe J. GOEMAN, jaarlijks voor *f* 6—00.

XIX. Den EIGENDOM van 15 B., 98 R., 80 E. LAND, te *Veendijk*, onder *Siddeburen* gelegen, onder beklemming in gebruik bij de Weduwe JAN OTTES SMID, voor eene jaarlijksche vaste huur van *f* 80—00.

De Verkoopcondititiën en de verdere omschrijving der perceelen zijn, acht dagen vóór den Verkoop, op *franko* aanvraag, te bekomen ten KANTORE van den ondergeteekenden NOTARIS, alsmede bij den Logementhouder B. CRAKER, te *Beerta*, tegen betaling van **25 Cents**, ten **voordeele der Armen** te ***Winschoten*** en ***Beerta***, terwijl de Gadingmakenden worden verwittigd, dat men, om de menigte der perceelen, telkens **precies op het bepaalde uur** met de Veiling zal beginnen.

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Bij den PUBLIEKEN VERKOOP der EIGENDOMMEN van LANDERIJEN, den 25sten Januarij 1856, ten Huize van den Logementhouder D. RANDA MULDER, te *Winschoten*, ten verzoeke van de Erven wijlen Mejuffer JANTJEN OOMKES, te houden, zullen mede in openlijke veiling worden verkocht:

I. Een ONGESCHEIDEN AANDEEL in den EIGENDOM van pl. m. 22¼ Bunder BEHUISD LAND, met diens AANWAS, te *Spijk* gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij L. A. HOVING en Vrouw, voor dit aandeel jaarlijks tot vaste huur doende *f* 80—44.

II. 1/5 AANDEEL in den EIGENDOM van pl. m. 18 Bunders LAND, met diens AANWAS, mede aldaar gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij L. A. HOVING en Vrouw, voor dit aandeel jaarlijks tot vaste huur doende *f* 25—20.

III. Een ONGESCHEIDEN AANDEEL in den EIGENDOM van 15 B., 47 R. LAND, mede aldaar gelegen, onder vaste beklemming in gebruik bij W. J. BAKKER en Vrouw, voor dit aandeel jaarlijks tot vaste huur doende *f* 9—00; en

IV. Een ONGESCHEIDEN AANDEEL in 23 B., 89 R., 50 E. BEHUISD LAND, met diens AANWAS, mede aldaar gelegen, onder beklemming in gebruik bij H. J. JENSEMA en Vrouw, jaarlijks voor dit aandeel tot vaste huur doende *f* 60—00.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris*.

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op MAANDAG den 21sten Januarij 1856, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein F. J. FOLKERTS, te *Oldehove*, publiek verkoopen:

I. Eene in den jare 1855 geheel nieuws getimmerde BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, *DE NIEUWE KAMPEN* genoemd, met het REGT der VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING der daarbij behoorende uitmuntende LANDERIJEN, KWELDER en AANWAS, groot te zamen 51 Bunders, 52 R. en 28 E., alsmede het daarop staand ARBEIDERSHUIS, — alles gelegen onder *Oldehove*, waarvan 39 B., 51 R., 80 E. tot huur doen *f* 205—00, en 12 B., 00 R., 48 E. *f* 100—00.

II. Den EIGENDOM van bovengenoemde 12 B., 00 R., 48 E.

Alles toebehoorende aan en in gebruik bij de Weduwe en Erven JAN J. BOER.

De Conditiën van Verkoop zullen 8 dagen te voren ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, bij wien tevens nadere informatiën te bekomen zijn.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, *Notaris*.

*** Na bekomene Regtsautorisatie, zullen, op ZATURDAG den 26sten Januarij 1856, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein T. BOUSEMA, te *Aduard*, ten verzoeke van de Erven A. G. SPANJER, publiek ter Verkoop worden aangeboden:

Eene **kapitale BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERNENDE BEKLEMMING van 24 B., 76 R., 20 E. uitmuntend GROEN- en BOUWLAND, gelegen te *Fransumner Voorwerk*, Gemeente *Aduard*, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 200—00.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 11 B., 74 R., 50 E. LAND, mede aldaar gelegen, zullende 's jaars op Midwinter tot vaste huur doen *f* 100—00.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 3 B., 44 R., 20 E. LAND, gelegen als voren, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 25—00.

IV. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 3 B., 44 R., 60 E. LAND, gelegen als voren, zullende 's jaars op Midwinter tot vaste huur doen *f* 25—00.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, *Notaris*.

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op MAANDAG den 28sten Januarij 1856, des namiddags te 2 uur, ten Huize van J. A. VERDENIUS, te *Ezinge*, publiek verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, geteekend no. 102, met **ERF** en **TUIN**, staande en gelegen op het florisantste gedeelte aan de Straat van het Dorp *Ezinge*, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 5—30; toebehoorende aan Mejufvr. de Weduwe en Erven van den Heer J. SMIT, in leven Geneesheer aldaar.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, *Notaris*.

*** De Notaris **J. J. DE BLÉCOURT**, te *Wildervank*, zal, ten verzoeke zijner PRINCIPALEN, op WOENSDAG den 23sten Januarij 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder D. E. EVERTS, te *Veendam*, publiek veilen en verkoopen:

Het NEDERLANDSCH **SCHOONER KOFSCHIP** genaamd ***GEERTRUIDA***, in het jaar 1851 te *Delfzijl* nieuw uitgehaald, groot 110 Tonnen, vroeger bevaren geweest door nu wijlen PHILIPPUS N. HUISING (geregd. bij het Bureau *Veritas* d. 1sten Julij 1855, 3/3 G. I. I.), thans liggende te *Dordrecht*, en zulks met al deszelfs OPGOEDEREN, STAAND en LOOPEND WANT, RONDHOUTEN, ANKERS, TOUWEN, KETTINGEN, ZEILEN en verder TOEBEHOOREN, breeder omschreven in gevolge gedrukten Inventaris, ter lezing liggende ten Huize van Verkoop, en op andere geschikte plaatsen, dezer Provincie.

N.B. Dit Schip wordt verkocht voor **kontant Geld.**

Boomboeldag,

op WOENSDAG den 23sten Januarij 1856, des namiddags te één uur, ten verzoeke en aan de Plaats van de Wedw. J. J. BOLHUIS, op ***HOLWINDA***, onder *Rottum*, (aan het Vaarwater), van **170** stuks *extra zware*, *hoogstamde* **ESSCHEN**- en **IJPENBOOMEN.**

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

N.B.

De **Verkoop** van het **HUIS** van **ALJE JAKOBS LENTEMA**, te *Uithuistermeeden*, wordt voorloopig **uitgesteld.**

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, VRIJDAG den 25sten Januarij 1856, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein S. BOUWMAN, te *Eppenhuizen*, ten verzoeke van de Wed. en Erven JOHS. P. EISENGA, publiek te verkoopen: Eene BEHUIZING met de BEKLEMMING van het HEEM, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 3—00, staande en gelegen aan den Nieuwen Weg naar *Garsthuizen*, te *Eppenhuizen*, zeer geschikt voor het oprigten van eene Kuiperij en Stelmakerij.

Te gelijker tijd en plaats zal publiek te Koop worden gepresenteerd: de geregte HALFSCHEID in een KORENSCHIP en SCHIPVAART van *EPPENHUIZEN* en *STARTENHUIZEN* op *GRONINGEN*, *V. V.*, met de daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN. — Hetzelve is intusschen UIT DE HAND TE KOOP bij S. BOUWMAN, te *Eppenhuizen*.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv.* en *Nots.*

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Weduwe en Erven ULFERT E. MARRENGA, te *Wierhuizen*, op DINGSDAG den 29sten Januarij 1856, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Wedw. MARRENGA, te *Wehe*, publiek presenteren te verkoopen:

I. Eene **kapitale BOERENPLAATS**, bestaande in eene ruime en welbetimmerde BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE BEKLEMMINGEN van 30 Bunders, 41 Roeden en 10 Ellen best GROEN- en BOUWLAND en eenig KWELDERLAND, jaarlijks in genere tot huur doende *f* 287—50, waartegen jaarlijks wordt terugontvangen *f* 2, wegens een naburig Heem.

II. De BEKLEMMING van 9 Bunders, 84 Roeden en 40 Ellen best LAND, doende jaarlijks tot huur in genere *f* 71—15.

Alles staande en gelegen te *Wierhuizen* en *Pieterburen*, Gemeente *Eenrum*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, geteekend letter C, no. 9, met 2 B., 7 R., 30 E. EIGEN GROEN- en BOUWLAND, en nog DE VASTE BEKLEMMING van 3 B., 27 R., 40 E. LAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 7—00; alles staande en gelegen te *Schildwolde*, toebehoorende aan TONNIS H. DOORNBOS, te *Schildwolde*; bij denzelven te bevragen en ten Kantore van

Mr. J. D. TRESLING.

Te Huur,

op primo Mei 1856:

eene **HEEREN BEHUIZING**, staande in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, lett. K, no. 170, thans bewoond door den Heer N. RIJKENS. — Adres aan 't BUREAU DEZER COURANT.

Te Huur,

tegen den 1sten Mei 1856: eene rojale **BEHUIZING**, met 2 behangen VOOR-, eene ACHTER- en ZIJKAMER, PUT en REGENBAK, met den daarachter gelegen TUIN en BOOMGAARD, staande en gelegen te *Sappemeer*. Te bevragen bij den Eigenaar

A. E. MAATHUIS.

J. Buttinger

is wederom ruim voorzien van **zeer fraaije**

GAS-ORNAMENTEN.

GASLEIDINGEN Binnenshuis worden mede door hem daargesteld, en belooft hij in dezen zijne geachte Begunstigers eene onmiddellijke uitvoering der Bestellingen.

Te HUUR, tegen Mei:

Eene nette **BEHUIZING**, aan het Kattendiep, bewoond door den Heer HEIJBROEK. Te bevragen bij J. H. SELDERS, in de Steentilstraat.

Heden ontvangen:

Eene keurige zending **VERSCHE ZEEKREEFTEN**, in heele en halve Bussen, *goed geconserveerd om te kunnen duren*. Een nieuwe voorraad

Sardines à l'Huile,

uitnemend van kwaliteit, *zeer compact* in heele en halve Blikken. Van *Bordeaux*: Eene uitgelezene zending **VRUCHTEN**, *in elegante cartonnen Doozen*, zeer geschikt voor *Cadeaux*. Is verder voorzien van **echte JAPANSCHE ZOIJA**, **puike GECONFIJTE GEMBER**, **echte ENGELSCHE ZUREN**, *van de gerenomeerdste adressen*; **ENGELSCHE BIEREN.** Ontving heden een' eersten aanvoer

echte ENGELSCHE SPROT,

verpakt in Bosjes; **groote ENGELSCHE BOKKING** en verder alle fijne ARTIKELEN, tot zijnen Handel behoorende.

Heeft in voorraad: Eene schoone partij

WESTFAALSCHE HAMMEN,

waaronder ook enkele **extra fijne BANKETHAMMETJES**, **SAUSICE DE BOULOGNE**, **groote OSSENTONGEN**, **puike ZWITSERSCHE KAZEN.**

Levert bij voortduring: De puikste soorten van **blanke GEMALEN en ONGEMALEN STOKVISCH en LENG**, in alle soorten; **puike, gave WINTERHARING**, **GEMARINEERDE HARING**, **BERGEN-OP-ZOOMSCHE ANSJOVISCH**, **keurige MOOTVISCH** en alle soorten van **ZOUTEVISCH**, *bij Fusten en Potten ter verzending, goed voorzien om te kunnen duren.*

De Prijzen der Goederen worden naar evenredigheid der kwaliteiten zoo zuinig mogelijk gesteld.

I. J. ENSING,
Oude Ebbingestraat, nabij de Markt.

Het Ned. pd. Grof Roggenbrood

kost **12½** Cts., **ZWITSERSCH BROOD** 't Ned. **℔ 16** Cts., **KOMIES** of **GROF WEITENBROOD** 't Ned. **℔ 24** Cts., best **WEITENMEEL 16** Cts. de 5 Ons, bij

P. BRONGERS,
in de Sint-Jansstraat.

De ondergeteekende berigt dat hij, wegens de afschaffing van den Accijns op het Gemaal, het Ned. **℔ FIJN Tarwebrood** gesteld heeft op **20 Cts.** en het GROF **Tarwe- of Komiesbrood** het Ned. **℔ 10 Cts.**; beveelt zich vriendelijk aan; bestellingen worden aangenomen.

P. SLOTERBEEK,
Broodbakker in de N. Boteringestraat, M 47.

De ondergeteekende, zich alhier als **TIMMERMAN** en **METSELAAR** gevestigd hebbende, verzoekt beleefdelijk de gunst zijner Stad- en Landgenooten. Adres bij Mejufvrouw de Wedw. J. GOEDHUIS, in de Heerestraat.

GRONINGEN, 14 Januarij 1856.

E. A. STUUR.

Wordt gevraagd: *f* 25,000,

op zeer soliede HYPOTHEEK. Adres, Brieven franko, lett. S, aan het BUREAU dezer COURANT.

De ondergeteekende, NOTARIS in het Arrondissement *Appingedam*, Provincie *Groningen*, residentie ***Leens***, verlangt ten spoedigste een' **bekwamen KLERK**, om tegen BILLIJK SALARIS, KOST en INWONING, in zijn Vak werkzaam te zijn. *Franko Brieven* aan het adres van bovengenoemden

Mr. H. VAN BOLHUIS.

In het **BURGER-WEESHUIS** wordt, **tegen den 1sten Mei aanstaande**, gevraagd: Eene **HUISHOUDSTER**, uit den fatsoenlijken Burgerstand. Nadere informatiën zijn te bekomen bij de VOOGDESSEN van genoemd Gesticht.

Er wordt op Mei aanstaande op een' ***Wind-Zaagmolen*** in *Oostfriesland* een **ONGEHUWDE MIDDELKNECHT** gevraagd. Adres aan het BUREAU dezer COURANT. Brieven franko.

Wordt gevraagd: Een **LOOPJONGEN** beneden de 16 jaren, goed kunnende SCHRIJVEN. Adres R. H. DINKELA, tegenover de Zuiderwerf.

De echte Tandzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD maakt de Tanden zuiver wit zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch.

Het stuk kost 40 cents, en is toereikende voor een half jaar.

De echte Dr. Borchardt's Zeep

is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en de huid behoudt door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 cent.

De echte **AARDBEIJENZEEP** van GEBR. LEDER, Apothekers der 1ste klasse in Berlijn, is om hare goede eigenschappen in Pruissens hoofdstad reeds sedert jaren gunstig bekend, en heeft zich sedert over geheel Europa verspreid. De prijs is 20 cent.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITZEMA; *Assen*, H. P. A. v. GORCUM; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

IETS NIEUWS EN GOEDKOOPS!

VAN DRUTEN & BLEEKER, te *Sneek*, hebben algemeen verzonden:

HET PRAKTISCH VOLKSBOEK.

Museum voor Kunsten en Wetenschappen,

VOORAL IN HARE TOEPASSING OP HET DAGELIJKSCHE LEVEN.

ONDER MEDEWERKING VAN EENIGE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

MET HOUTSNEDEN en uit te geven in **NOMMERS** van **16 Kolommen** zeer **compressen Druk**, tegen den **BUITENGEWOON LAGEN** prijs van slechts **10 CENTS** per nommer.

Het doel dezer uitgaaf is, om verschillende onderwerpen uit het gebied van **NATUUR**, **KUNST** en **WETENSCHAP populair**, doch tevens **volledig** te behandelen. Voor eene zeer algemeene verspreiding is de prijs buitengewoon laag gesteld. waarom de Uitgevers het in de attentie van iedereen zeer aanbevelen. Men zie overigens den Prospectus en No. 1—4, die in elken Boekwinkel voorhanden zijn.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van Woensdag den 16den Januarij 1856, no. 7.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Het oogenblik der crisis in de Europesche verwikkelingen is weder gekomen; het tijdstip der beslissing, waarbij het grootste deel van Europa op het spel staat, is weder aangebroken. Rusland's antwoord op de vredesvoorwaarden van de geallieerde mogendheden is Zaturdagavond in Weenen aangekomen en reeds is de telegraaf zonder ophouden in beweging om dat gewigtige nieuws wereldkundig te maken.

Maar welke is dan de inhoud van dat antwoord? Wij wenschten gaarne reeds heden dit in duidelijke bewoordingen te kunnen mededeelen, maar de depêches die gisteren en eergisteren werden verspreid zijn nog te zeer met elkanderen in strijd, dan dat daaruit een naauwkeurig begrip van den stand van zaken kan worden verkregen.

Reeds hebben wij gisteren morgen aan een groot deel onzer lezers een drietal dier berigten medegedeeld. Zooveel blijkt uit die verschillende berigten, dat Rusland in een verzoenenden geest geantwoord en blijk gegeven heeft van zijne vredelievende gezindheid. Het Russische kabinet neemt de voorwaarden, zooals die door graaf *Esterhazy* naar Petersburg zijn overgebragt, wat de hoofdzaken betreft, aan, doch wijkt in de bijzonderheden daarvan af. Het blijft nu nog de vraag, wat Rusland onder hoofd-, wat onder nevenzaak begrijpt, en of dit op gelijke wijze door de verbondene mogendheden wordt opgevat. Dit mag worden betwijfeld, als het waar is, gelijk wordt verzekerd, dat de Oostenrijksche minister, graaf *Buol*, na van het Russische antwoord kennis genomen te hebben, aan den Russischen gevolmagtigde, prins *Gortschakoff*, heeft doen weten, dat het Oostenrijksche gezantschap op den 18den dezer Petersburg zoude verlaten.

Volgens *le Nord* betreft het verschil de eerste voorwaarden. Rusland weigert den gebieds-afstand van een gedeelte van Bessarabië, daarentegen zich genegen verklarende tot eene ruiling op het grondgebied door de geallieerden bezet. Dit blad zegt ook nog, dat Oostenrijk heeft verklaard, dit jaar geen werkzaam aandeel aan den oorlog te zullen nemen, wat dus in strijd is met eene terugroeping van het gezantschap.

Nog een korten tijd geduld en de onzekerheid zal zijn opgeheven, of de diplomatie aan Europa den vrede zal teruggeven, dan wel of de punten van verschil omtrent de vier voorwaarden van vredesonderhandelingen, van dat gewigt worden beschouwd, dat zij de voortzetting van den bloedigen krijg ten gevolge hebben.

Het *Journal des Débats* behelst thans een derde betoog van den heer *St.-Marc-Girardin* over de bestaande verkeerde begrippen, welke het treffen van den vrede tusschen Rusland en het Westen zouden kunnen in den weg staan, en kwijt zich van de zoo netelige taak om aan te wijzen, welke de aanleidende oorzaak mag zijn, dat men in Frankrijk niet naar het einde van den oorlog zou verlangen. Hij stelt op den voorgrond, dat Frankrijk den vrede *wenscht*, doch daaraan *geene behoefte heeft*. » Iedereen hier te lande gevoelt dat de oorlog alles gegeven heeft wat in de tegenwoordige omstandigheden daardoor kon worden verkregen, doch ook tevens, dat, bij de voortzetting van den oorlog, de verkregene voordeelen zouden kunnen verloren gaan. Daarom wordt de vrede gewenscht. Wordt die thans gesloten, dan heeft Frankrijk wel geene stoffelijke voordeelen behaald, maar de zedelijke invloed des lands zal zijn toegenomen, en ieder zal overtuigd zijn, dat men dit te danken zal hebben aan den moed der Fransche soldaten." Op dien grond meent de schrijver te mogen aannemen, dat ook de vrede ligt in de wenschen der Fransche bewindslieden. » Wij zouden alzoo (dus eindigt dit betoog) zeer verlegen staan om in Frankrijk vooroordeelen en verkeerde begrippen te vinden; nergens toch bespeuren wij zoodanige begrippen, of oorlogszuchtige hartstogten. Wij hechten geenszins aan de voortzetting van den oorlog, noch door belang, omdat wij in 't Oosten niets te winnen hebben, noch door een gevoel van eer, omdat wij als overwinnaars uit het strijdperk zijn getreden. In Frankrijk vindt men thans alles, wat het sluiten van den vrede gemakkelijk zal kunnen maken. De moeijelijkheden moeten in het buitenland worden gezocht."

De tijdingen uit de Krim gewagen van talrijke hinderlagen der kozakken rondom het kamp der geallieerden. Door de waakzaamheid der laatsten worden echter deze manoeuvres der Russen verijdeld.

Een Engelsch transportschip is in de haven van Eupatoria in de lucht gesprongen. Het was door de Fransche regering gehuurd en had 50,000 kogels en bommen, benevens 3,000,000 patronen en vele vaten buskruid aan boord, welke het te Eupatoria moest lossen. Reeds terstond na het ontdekken van den brand gaf men de hoop op het vaartuig te redden, en was men er slechts op bedacht, om het van de andere schepen te verwijderen. De uitbarstingen volgden snel op elkander en duurden eenige uren, totdat het schip zonk.

De Engelsche bevelhebber sir *Codrington* verdedigt, in eene dépêche aan het ministerie van oorlog, het Engelsche leger tegen de beschuldiging van dronkenschap, en berigt dat hij slechts honderd man in drie maanden daarvoor strafbaar gevonden heeft, en ofschoon alle gevallen van dronkenschap niet ter zijner kennis kwamen, zoo is de blaam, door de correspondenten op het leger geworpen, onverdiend.

Een brief van den *Morning Herald* uit de Krim, meldt dat een Engelsch artillerist den 22sten December te Balaklava wegens dronkenschap met 50 zweepslagen gestraft zijnde, in weerwil dat hij ongesteld was, aan de gevolgen van deze straf bezweken is.

Een door de *Patrie* medegedeeld schrijven uit Konstantinopel zegt dat de civile lijst des Sultans, die tot nog toe 6½ millioen piasters (*f* 650,000) maandelijks bedroeg, tot 10 millioen in de maand verhoogd is.

Als oorzaak van dezen maatregel wordt opgegeven vooreerst de duurte van alle levensmiddelen te Konstantinopel, en ten andere, dat de Sultan verpligt is uit zijne bijzondere kas de schulden van de Sultanes te betalen, die op ongeveer 60 millioen geraamd worden. Zoo beloopen de schulden van de Sultane *Adelih*, thans echtgenoote van *Mehemet Ali*-pacha, 15 millioen, en de Sultane *Fatma*, sedert een jaar met *Ghalik*-pacha gehuwd, is ongeveer 10 millioen schuldig.

De Russische dagbladen behelzen een groot aantal benoemingen van officieren enz. voor de vloot in de Zwarte zee. Eene vermindering van de sterkte dier vloot, nu of in het vervolg van tijd, schijnt dus volstrekt niet in de plannen van het Russische gouvernement te liggen. Ook wordt de bemanning der in de haven van Sebastopol gezonken oorlogsschepen van tijd tot tijd weder voltallig gemaakt.

ITALIE.

— Den 7den Januarij vaardigde de primaat van Dalmatië, patriarch van Venetië, eene circulaire uit aan de boekdrukkers en boekhandelaars van zijne diocese, welke wederom den geest kenschetst, waarin de Italiaansche bisschoppen het concordaat opgevat hebben. Daarin is aan alle drukkers en boekhandelaars verboden een boek, dat regtstreeks of zijdelings met de godsdienst, zedekunde of liturgie in verband staat, uit te geven, zonder te voren de toestemming daartoe van de geestelijke censuur verkregen te hebben. Ook is verboden boeken, van welken aard ook, van elders in te voeren zonder verlof van de geestelijke censuur.

Men verzekert dat de Lombardische bisschoppen reeds het verkoopen van de werken van *Schiller* verboden hebben.

SPANJE.

In de zitting der Cortès is een voorstel ingediend tot het afschaffen der feestdagen, wier getal, behalve de zondagen, 108 bedraagt. Wanneer de regering zich daartegen niet verzet, zal het voorstel zeer waarschijnlijk in overweging worden genomen.

DUITSCHLAND.

Het Pruissische gouvernement heeft te Berlijn 50 openbare keukens geopend, waar men voor de arme bevolking spijs uitdeelt. De toevloed is buitengewoon en het getal keukens, dat men opgerigt heeft, is ontoereikend.

— Aan de hoogeschool te Göttingen, die nog zoo onlangs door het afsterven van prof. *Hermann* een groot verlies geleden heeft, is thans weder door den dood ontvallen de hoogleeraar *Schneidewin*, bekend door zijne voortreffelijke uitgaven van Grieksche classici.

— Hessen heeft geruimen tijd geene ministers kunnen vinden, ofschoon de weinig beminde keurvorst ook in het buitenland gezocht heeft. Niemand wilde de erfenis van *Hassenpflug* aanvaarden. Om echter tot een einde te komen, heeft de keurvorst thans al zijne directeurs aan de ministeriën tot ministers verheven, en hij is dus voorloopig gered.

— Na den schrikkelijken brand in het tuchthuis te Baden, werden door den grooten raad, op voordragt der regering, verscheidene gevangenen, welke bij de redding hunner medegevangenen zich door edelen ijver bijzonder onderscheiden hadden, begenadigd. Dit schijnt de gevangenen te Aarburg op eene eigenaardige wijze belust te hebben gemaakt; zij staken in den nacht van den 5den dezer den brand in het gedeelte waar zich de vrouwencellen bevinden, welke echter nog tijdig ontdekt en gebluscht werd.

ZWEDEN.

De Zweedsche minister van buitenlandsche zaken heeft eene circulaire doen toekomen aan al de vertegenwoordigers van Zweden in het buitenland, strekkende tot uitlegging van het traktaat van den 21sten November. Zweden verklaart daarin, » dat het volgaarne is toegetreden tot het traktaat van alliantie, door Frankrijk en Groot-Brittanje aangeboden, waarvan het nut zoo klaarblijkelijk als ontegenzeggelijk is. Niemand weet, welke gebeurtenissen de toekomst kan opleveren, en in zulke bedenkelijke omstandigheden, als thans plaats hebben, is het de pligt van elken souverein om zorg te dragen voor de onafhankelijkheid der staten, welke de Voorzienigheid aan zijne hoede heeft toevertrouwd."

... » Het gesloten verbond is defensief. Het zal van Rusland afhangen om er de toepassing van te verhinderen, als welke niet zal kunnen plaats hebben, dan ten gevolge van eene aanranding van die zijde. Dat Rusland *onze regten niet miskenne, en ophoude van regtmatige vrees in te boezemen voor het behoud van het evenwigt in Europa*, dan zal dit verbond dien staat niet schaden. Het brengt geene verandering te weeg in onze tegenwoordige betrekkingen; onze verklaring van onzijdigheid bestaatsteeds, en zal bij voortduring worden toegepast."

Zoo als men ziet, is de inhoud dezer circulaire niet zonder bitterheid ten aanzien van Rusland gesteld, maar blijkt hieruit tevens duidelijk, dat Zweden zijne onzijdigheid niet zal laten varen. In dit opzigt staat het dus gelijk met Denemarken, dat nu dezer dagen bij herhaling als zijn vast besluit heeft te kennen gegeven, geheel onzijdig te willen blijven.

— Uit Christiania schrijft men, dat het weder in het hooge Noorden buitengewoon zacht is, zoodat de koopvaardijschepen de Witte Zee veilig doorkruisen, om te Archangel goede zaken te doen. De Noordelijke dagbladen, zoo als de *Bardöer Avis*, tellen een aantal schepen op, die deels van Archangel komende, deels met volle lading derwaarts gaande, het vaarwater daar passeren. Zelfs Russische schepen komen daar aan, en volgens het dagblad van Tromsoe, waren te Bardö den 9den der vorige maand niet minder dan 9 Russische schoeners binnengeloopen, om vracht voor rekening van hunne regering in te nemen.

GROOT-BRITTANJE.

In afwachting van Ruslands beslissing, houdt de Engelsche pers zich genoegzaam alleen bezig met eene brochure van den heer *Cobden* op de tegenwoordige kwestie betrekkelijk. Na eene reeks van dwalingen te hebben aangehaald, welke gedurende den veldtogt in de Krim hebben plaats gehad, zegt hij: » Wij zijn thans aan het einde van het tweede oorlogsjaar; de verbondenen hebben in de beide afgeloopen jaren bijna even veel menschen verloren als *Napoleon* heeft moeten achterlaten om Moskau te verwinnen; en toch, Sebastopol is nog niet eens in hunne magt. En welke reden bestaat er om te gelooven, dat de regering betere maatregelen voor de toekomst genomen heeft, als voor het verledene? Is het niet voorzigtig om aan te nemen, dat, wat gebeurd is zich weder zal voordoen, en is het niet pligtmatig om aan de gemeenschappelijke zaak dat licht aan te brengen wat men bezit, om den weg te verhelderen, waar langs de vrienden of vijanden van den oorlog ons tot den roem of het ongeluk zullen begeleiden?"

De schrijver valt daarop in verschillende vooronderstellingen, voor den aanstaanden zomer, en geeft ten slotte vijf zaken op, die naar zijne meening de waarborgen zijn van een' duurzamen vrede. Als ik verantwoordelijk minister was, zegt hij, zou ik

1) Vóór alles trachten elken Britschen soldaat van het Russische grondgebied terug te trekken; daar de inval op dat gebied zoowel uit een staatkundig als uit een strategisch gezigtspunt beschouwd, eene gedachtelooze daad was. Ons leger kan nu zonder verder verlies en zonder smaad terugtrekken. Dit zoude wel eens niet altijd het geval kunnen zijn. Rusland is nog altijd het graf of de kerker van vijandelijke legers, dynastiën en zelfs van rijken geweest.

2) Wat aangaat de vredespunten, zoo zoude ik aan de beloften van Rusland, in zoover zij als waarborg voor de toekomst moeten dienen, geene grootere waarde hechten dan aan het perkament, waarop zij geschreven zijn. Maar Rusland zal de thans gedane eischen van de hand wijzen. Het is eene zaak van eer voor een groot rijk, een' aanval op zijn souvereiniteitsregt op zijn eigen gebied niet te dulden. Wij zijn tot voorwaarden gekomen, welke het maximum van den tegenstand met zich voeren, aleer zij kunnen worden toegestaan, en het minimum van het voordeel, als zij aangenomen zijn. Ik zoude eene dergelijke, tegen het verstand indruischende staatkunde opgeven. Welke zoude ik dan aannemen?

3) Ik zoude terugkeeren tot die staatkunde, welke onze regering bij het eerste begin der onderhandelingen volgde, toen zij zich tot Duitschland en Oostenrijk wendde, de staten welke het gevaar het meest van nabij bedreigt en welke alleen den marsch van Rusland tegen het Westen kunnen tegenhouden, want wanneer zij de deuren openlaten, trachten wij te vergeefs ze te sluiten. De geografische gesteldheid van Europa is sedert de eerste Weener onderhandelingen niet veranderd. Daarbij komt nog dat Duitschland en Oostenrijk thans betrekkelijk magtiger zijn dan toenmaals, doordien de andere staten door den oorlog verzwakt zijn. Doch wij moeten het denkbeeld opgeven, dat Oostenrijk, Pruissen en Duitschland met ons in dezen oorlog zullen deelnemen. Maar ofschoon Oostenrijk en Duitschland te wijs en te egoïstisch zijn om ons in de Krim te volgen, waarheen hunne belangen hen niet leiden, zoo zijn zij toch ten opzigte van elk toekomstig doeleinde van den oorlog even volkomen met ons geïdentifieerd, als ten tijde toen onze regering die mogendheden tot de eerste conferentiën uitnoodigde. Inderdaad, zij staan voor de toekomst op dat diplomatieke terrein, hetwelk wij in den beginne door haar wenschten ingenomen te zien. Oostenrijk heeft een verdrag met Turkije gesloten, bij hetwelk het zich verbindt, van een inval in de vorstendommen een *casus belli* tegen Rusland te maken; Pruissen en Oostenrijk hebben ook een verdrag, hetwelk het eveneens als eene vijandelijke daad tegen hen doet beschouwen, als Rusland den Balkan overtrekt; Pruissen en Duitschland hebben zich verbonden Oostenrijk te verdedigen, in geval het door Rusland wordt aangegrepen. Wij hebben daaron grond te gelooven, dat West-Europa in de toekomst op Duitschland als op een bolwerk tegen Rusland kan rekenen. Men trachte derhalve de bovengenoemde verschillende overeenkomsten in een eenvoudig traktaat voor geheel Duitschland te condenseren.

4) Sedert anderhalve eeuw hebben wij bij tusschenpoozen voor het Europeesch evenwigt gestreden, doch ik herinner mij niet dat het ooit tot het onderwerp van eene vreedzame diplomatie, ten behoeve der organisatie van geheel Europa gemaakt werd. Thans heeft de regering van Engeland den oorlog gevoerd op grond van het gevoelen, dat het evenwigt van Europa door Ruslands eerzucht bedreigd was en wordt. Hechtte ik eene werkelijke beteekenis aan dergelijke phrasen, dan zoude ik mij niet alleen tot Duitschland, maar tot alle groote en kleine staten van het vasteland wenden, met de oproeping tot eene onderlinge vereeniging, ten einde aan de mogelijkheid van eene vijandelijke daad van de zijde des gemeenschappelijken vijands het hoofd te kunnen bieden. Bespeurde ik evenwel dat ik niet in staat was, de andere natiën mijne bezorgdheid te doen deelen, en dat zij het van de hand wezen eene ligue tegen Rusland's aanvallen te vormen, dan zoude ik mij bewogen gevoelen mijne eigen inzigten nogmaals te overwegen en na te gaan, of ik mij niet soms door een overdreven schrik op een dwaalspoor had laten brengen. Ten minste zoude ik in dat geval de roeping van een don *Quichotte*, in een kamp voor de vrijheden van Europa opgeven.

5) Om mij niet bloot te stellen aan het verwijt van oppervlakkigheid: ik zoude geen enkel Engelsch menschenleven meer daaraan wagen, geen enkelen shilling meer daaraan besteden, om van de Russische regering vredesbeloften af te persen; en eenmaal dit besluit genomen, zoude den vrede geen enkele hinderpaal meer in den weg staan. Doch terwijl ik geene waarde zoude hechten aan eene beperking, uitsluitend van de Russische vloot, zoude ik het niet van belang ontbloot achten de sterkte der zeemagt in het algemeen als eene Europesche kwestie te behandelen. Engeland en Frankrijk zullen aan het einde van den oorlog geduchter vloten bezitten, dan ooit twee geallieerde staten bezeten hebben, uit welken stand van zaken gemakkelijk, in meer dan één opzigt, ongelegenheden zouden kunnen geboren worden. Ik zoude er mij dus bij het einde van den oorlog mede bezig houden eene algemeene vermindering der Europesche vloten te bewerken."

Deze brochure wordt door alle oorlogszuchtige dagbladen, de *Times* aan het hoofd, scherp gegispt.

De *Times* parodieert de voorstellen van den heer *Cobden*, met de volgende woorden: Trekt uw leger terug, ontwapent uwe vloot, tracht Duitschland tot uwe zienswijze over te halen, en als dit niet gaat, bekeert u dan tot de zienswijze van Duitschland, doch laat in elk geval Ruslands leger en vloot ongemoeid; vordert geene voorwaarden van dien staat, maar geeft Turkije, Zweden en Noorwegen aan zijne wraak prijs en spint katoen en drukt calicots, tot door een vreedzamen triomf — want eene natie die dit alles gedaan heeft, kan nimmermeer oorlog voeren, — het Grieksche kruis op den koepel der St. Pauluskerk prijkt en onze verlichte veroveraars in den dom van Westminster voor de beeldtenis der drieëenigheid nederknielen.

De *Daily News* zegt dat niemand acht op de brochure zoude geslagen hebben, wanneer zij anoniem in het licht ware verschenen. Nu moet men er wel van spreken, want *Cobden* is er de schrijver van. Het oordeel van het blad is mede zeer ongunstig en het heeft vooral veel aan te merken op de in het werkje voorkomende statistieke opgaven.

De toon der avondbladen is niet minder ongunstig: allen hebben talrijke aanmerkingen te maken. Niet eene enkele stem verheft zich ten gunste van den heer *Cobden* en het is opmerkelijk hoe hard thans een man beoordeeld wordt, die nog voor weinige jaren door half Europa voor een helderen kop en scherpzinnig denker werd gehouden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Januarij.

Bij den krijgsraad, die (zoo als reeds bekend is) eergisteren alhier werd gehouden, bekleedde de Keizer het voorzitterschap. Die raad was zamengesteld uit de volgende personen: prins *Jerome Bonaparte*, den hertog *van Cambridge*, prins *Napoleon*, lord *Cowley*, de graaf *Walewski*, den maarschalk *Vaillant*, admiraals *Dundas*, *Lyons*, *Penaud* en *Hamelin*, de generaals *Airey*, *la Marmora*, *Canrobert*, *Bosquet*, *Niel*, *Martimprey* en *Jurieu*. Deze raad zal — volgens het officiële blad — geen plan voor een veldtogt vaststellen, niet over politieke beschouwingen beraadslagen, welke het eene of andere plan meer verkieslijk doen voorkomen. Het doel zou alleen daarin bestaan, de regering over verschillende militaire combinatiën in te lichten, in alle eventualiteiten te voorzien en al, wat daartoe noodig is, te regelen.

Tot dusverre is niets naders bekend geworden betreffende deze eerste zitting van den grooten krijgsraad, en zeer waarschijnlijk zal men niets meer te weten komen omtrent de volgende zittingen, daar het natuurlijk is, dat het gestrengste geheim betreffende deze zittingen zal bewaard worden. Alleen verzekert men, dat eene der voornaamste kwestiën, welke in die zittingen zullen behandeld worden, zal bestaan in de beslissing of de aanstaande veldtogt in de Oostzee het karakter van eene eenvoudige zee-expeditie zal hebben, dan wel dat daarmede operatiën te land, door middel van een landingsleger, in verband zullen staan.

(Men maakt de opmerking, dat geen enkele Turksche generaal of diplomaat daarin zitting heeft.)

— De *Moniteur* bevat een uitvoerig artikel over de constitutie van 1852, hoofdzakelijk over den hoogen staatkundigen en zedelijken last aan den senaat opgelegd. De leden van die vergadering hebben, welligt uit herinnering aan hetgeen de oude pairie was, tot dusver nog niet genoegzaam al het gewigt daarvan begrepen. Het onderzoek der wetten, door het wetgevend ligchaam aangenomen, is, zegt de *Moniteur*, slechts het ondergeschikte gedeelte der bevoegdheid van den senaat. De senaat zou zich aan een arbeid *zonder doel* en bij gevolg *zonder gezag* wijden, indien hij bediscussieerde wat hij niet het regt heeft te wijzigen, tenzij op grond van ongrondwettigheid. Het is in andere bevoegdheden, dat hij zijn gewigt moet zoeken en de voornaamste reden van zijn bestaan. In gewone en rustige tijden, kan hij alle groote maatregelen van openbaar nut aangeven; hoort de verzoekschriften der burgers, onderzoekt den toestand des lands, spoort zijne behoeften op, gaat de verbeteringen na van zijne organisatie, wijst de nuttige hervormingen aan en stelt wezenlijke verbeteringen voor. In buitengewone tijden kan hij, gelijk de oude parlementen, het gezag tegenhouden als het op het dwaalspoor geraakt, waakt voor het heil des vaderlands, voor de integriteit van het gebied, voor de eerbiediging van de grondwet, voor de handhaving van alle beginselen en alle belangen der maatschappij. Het officieel blad eindigt zijn artikel aldus: » De senaat, matiger van de regering, wanneer zij voortholt, haar aanspoorder wanneer zij insluimert, oefent op die wijze een' altijd werkzamen invloed op haren gang; steun en raadgever van den troon, verleent hij aan dezen met den schat zijner ondervinding en den uitslag zijner nasporingen, steeds nieuwe middelen aan om het goed te doen en de dankbaarheid des volks te verdienen." Dit artikel is aan al de hoeken der straten aangeplakt. Men verdiept zich in allerlei gissingen over de bedoeling van dit artikel, dat drie kolommen in den *Moniteur* beslaat. De regering wil, hierover is men het eens, den senaat er op voorbereiden, dat hij de eene of andere gewigtige daad te vervullen heeft. Maar welke die is kunnen de senatoren zelfs niet gissen.

— Op den 10den dezer was de staat der bank van Frankrijk, blijkens de officiële opgave, vergeleken met die van den 14den December l.l., niet verbeterd; in tegendeel, de voorraad specie was weder met omstreeks 19 millioen francs verminderd en gedaald tot 200 millioen, terwijl er voor 608 millioen bankbiljetten in omloop waren.

— De daling der graanprijzen op alle markten in Frankrijk houdt aan, als een gevolg der zeer aanzienlijke aanvoeren uit Amerika, Algiers enz., die te Havre, Marseille en in andere havens reeds zijn of nog moeten worden ontvangen.

— Volgens eene officiële opgaaf zijn in het jaar 1855 in Frankrijk ingevoerd 2,855,933 hect. tarwe, 24,192 hect. rogge, 158,700 hect. gerst, 237,206 hect. maïs, 166,116 hect. haver en 24,139 zakken meel. In Frankrijk worden de meeste granen uit Algiers, Egypte en Spanje ingevoerd; in het genoemde jaar hebben de invoeren uit Algiers bedragen 794,697 hect., uit Egypte 449,252 h., uit Spanje 420,466 hectoliters.

— De stad Marseille zal eene verbetering tot stand brengen, die navolging verdient. Zij laat door zekeren horlogiemaker eene soort van electrische uurwerken in de gaslantarens aanbrengen. De electrieke draad zal 40,000 el lang zijn en de geheele inrigting niet meer dan 22,000 francs kosten, terwijl het jaarlijksch onderhoud op 2000 francs zal te staan komen.

BELGIE.

De minister van binnenlandsche zaken heeft, volgens eene corresp. der *Amsterd. Ct.*, den Koning zijn ontslag aangeboden, en indien het wordt aangenomen, zal het waarschijnlijk door dat van graaf *Vilain XIIII* gevolgd, en op deze wijze het kabinet van zijne twee voornaamste leden beroofd worden. Dit resultaat zal niemand verwonderen, die den heerschzuchtigen geest der geestelijkheid en der haar ondersteunende partij kent. Sedert lang toch ontstak de door den heer *de Decker* aan den dag gelegde gematigdheid de woede der clericalen, die door den uitslag der zaak *Brasseur* tot het uiterste is gedreven; want zij hadden de afzetting of ten minste de schorsing geëischt van dien leeraar, vermetel genoeg om de aanmatigingen der Katholijke kerk op zijn leergestoelte af te keuren.

Het door het gouvernement genomen besluit, dat er aan de aanklagt geen gevolg te geven was, heeft de geestelijkheid en hare aanhangers in het hart getroffen, en de hoofden der partij hebben den minister van binnenlandsche zaken scherpe verwijten gedaan met betrekking tot zijn zoogenaamd verraad tegen dezulken die hem aan het roer van staat hebben gebragt. Daarbij hebben zij nog andere redenen van misnoegen opgesomd, zoo als de benoeming van prof. *Altmeijer* tot ridder der Leopoldsorde enz. De heer *de Decker*, de moeijelijkheid zijner stelling inziende, heeft gemeend in zulke omstandigheden zijne portefeuille niet langer met waardigheid te kunnen behouden, en onmiddellijk aan den Koning geschreven om hem zijn ontslag aan te bieden; doch de Koning, die zeer verlangt zwarigheden als die der laatste crisis te vermijden, heeft bij zijnen minister pogingen doen aanwenden, opdat deze zijne betrekking behoude ten minste zoo lang totdat de aanstaande verkiezingen de meerderheid,

welke nu tusschen de twee groote staatspartijen wankelende is, naar de eene of andere zijde doen overhellen.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 13 Januarij.

Volgens de *Amst. Ct.*, bevindt zich de project-wet tot organisatie van den raad van state in handen des Konings.

— Z. M. heeft aan *Jacob Maasdam* kwijtschelding van de doodstraf verleend, waartoe hij, bij arrest van het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland, ter zake van moord was veroordeeld, en die straf veranderd in twintig achtereenvolgende jaren tuchthuisstraf.

— Bij vonnis van den kantonregter alhier van Donderdag l.l. is *D. v. d. Z.*, visscher en stuurman op de pink *Johanna Cornelia*, wonende te Scheveningen, schuldig verklaard aan het uitvoeren van tabak aan boord van een ter steurharingvisscherij uitgerust vaartuig, waarop hij stuurman was, of althans aan verzuim van zorg, dat zulks niet door de manschappen van het onder zijne bevelen staande vaartuig geschiedde, en veroordeeld tot eene geldboete van *f* 75, ten bate van het Rijk, en 7 dagen gevangenis en in de kosten. Gemelde *D. v. d. Z.* is een dergenen, die ter zake van het smokkelen van tabak, in Engeland reeds zijn gestraft.

— Eenigen tijd geleden vermeende men dat er op den spoortrein in de gemeente Hoeven (zijtak van Roosendaal naar Breda) geschoten was. Behalve dat wij allen — zoo schrijft men aan de *N. Rott. Ct.* — in die meening verkeerden, is het ook in de couranten vermeld. Intusschen is er nopens deze zaak door den regter-commissaris te Breda onderzoek gedaan, en hieruit is het gebleken, dat er niet op den trein geschoten is, maar dat een jong mensch, uit een' wagen der 3de klasse, alzoo uit den trein zelf, een pistoolschot gelost heeft.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

Als eene proeve van den spoed waarmede de stoomkorenmolens in de behoeften der meel- en broodbereiding kunnen voorzien, wordt gemeld, dat de stoom-korenmolen *de Paauw* alhier, in 2 dagen tijds 750 zak graan heeft vermalen.

— Te Schardam in Noord-Holland heeft het volgende treurige voorval plaats gevonden. *J. Z.* zijne sigaar aan eene lucifer willende aansteken, had het ongeluk, dat een weinigje phosphorus er van afspatte en in een aan zijne kin zittend puistje geraakte, met het ongelukkig gevolg, dat hij na het lijden van hevige pijnen, daaraan spoedig is bezweken.

VLAARDINGEN, 8 Januarij.

Aangaande de haringvisscherij over het jaar 1855 valt het volgende mede te deelen: De visscherij in ons land is gedreven door 81 schepen, welke te zamen hebben aangebragt 28,654 tonnen of 2046 last en 10 ton; 12 schepen deden ééne reis en 69 schepen volbragten twee reizen. Van deze schepen behooren te Vlaardingen te huis 51, te Delfshaven 1, te Middelharnis 3, te Zwartewaal 4, te Maassluis 7, te Enkhuizen 7, aan de Rijp 4, te Wormerveer 1 en te Amsterdam 3 schepen. De geheele vloot heeft dooreen 354 tonnen per schip aangebragt.

Met regt mag men den uitslag dezer visscherij als zeer gunstig beschouwen; te meer daar de prijzen in den zomer, maar bijzonder in het najaar zeer hoog waren.

MEPPEL, 14 Januarij.

Werd onlangs de opheffing van eene alhier op zeer groote schaal uitgevoerde konijnen-fokkerij medegedeeld, thans kunnen wij berigten, dat de andere hier bestaande konijnen-fokkerijen van dien tijd af ook in meerdere of mindere mate in kwijnenden toestand zijn geraakt; althans in de vorige week is de eenigste van de groote overgeblevene fokkerijen der weg van de vorigen gegaan. De aanwezige konijnen zijn verkocht en het gebouw wordt reeds afgebroken, als hebbende die dieren daarin geene zeer aangename lucht achtergelaten.

GRONINGEN, 15 Januarij.

In de gisteren gehouden vergadering van het departement Groningen van de *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid*, werd na het lezen der ingekomen stukken en andere gewone werkzaamheden, overgegaan tot voorziening in de jaarlijksche aftreding van het bestuur, voor de heeren H. C. VAN HALL, U. G. SCHILTHUIS, J.Z. en W. J. MEURS WICHERS. Daar de aftredende directeuren niet weder verkiesbaar zijn, werden in hunne plaats benoemd de heeren C. RÖMELINGH, mr. S. M. S. MODDERMAN en C. H. VAN ANKUM. Ter vervanging van den heer MODDERMAN als secretaris, werd benoemd de heer A. DE MONCHY, terwijl de heer mr. B. D. H. TELLEGEN als penningmeester is herkozen.

Daarna deed de heer SCHILTHUIS eene uitvoerige mededeeling over *de geschiedenis van den handel dezer stad* gedurende den laatsten tijd, en stond inzonderheid stil bij den invloed van de laatstelijk in Engeland ingevoerde vrijgevige wetgeving op den handel en scheepvaart van deze stad en provincie.

De hoogleeraar VAN HALL zag wegens den gevorderden tijd af van het doen eener bijdrage. Er werd hierop nog kort door jonkheer mr. J. HORA SICCAMA VAN DE HARKSTEDE gewezen op de voorkeur, die blijkens ondervinding gegeven moest worden *aan ijzeren wipkarren, voor zoo verre het geheele onderstel en de raderen betreft*, boven de thans gebruikelijke houten, en door den heer H. JONXIS op *eene verbeterde en veel voordeeliger wijze van het mesten van varkens*, waaraan hij wenschte dat algemeen bekendheid werd gegeven; twee leden zijn gecommitteerd tot nader onderzoek, ten einde dan met den heer JONXIS een bepaald voorstel te doen, wat door het departement ter bevordering dezer zeker belangrijke zaak zoude kunnen worden gedaan.

— In de l.l. Zondag avond in de Martinikerk gehouden godsdienstoefening werd de Herv. gemeente, door haren leeraar ds. MOLTZER bekend gemaakt met, en gewezen op het voorregt, dat zij dien dag genoot, van namelijk gedurende eene reeks van veertig jaren in het bezit te zijn geweest van haren organist, den heer W. G. HAUFF, die al dien tijd den naam, welken hij zich onder de organisten gemaakt heeft, op eene waardige wijze heeft gehandhaafd; door, gelijk de redenaar het uitdrukte, »als van hooger geest bezield, de gemeente op te wekken en te sterken in haar godsdienstig kerkgezang, en zoo met regt den naam van kunstenaar te dragen." — Aangenaam was ook de verrassing des mans, toen hij, na afloop der godsdienstoefening, van eenige vrienden en leden der gemeente, zoo in woorden als in daden de ondubbelzinnigste bewijzen van achting en belangstelling ontving.

Den 15den December 1815 is de heer W. G. HAUFF, na met 8 sollicitanten te hebben gewedijverd, met algemeene stemmen benoemd tot organist, en heeft in Januarij 1816 zijn eerste dienstwerk alhier verrigt, na alvorens zes jaren organist te zijn geweest aan de Hoofdkerk te Deventer. Bij de vacature aan de Nieuwe kerk te Amsterdam in den zomer van 1832 ging de heer HAUFF andermaal solliciteren, en had het geluk, ook daar den hoogsten lof te behalen; dan, daar de Herv. gemeente van Groningen hem dezelfde voorregten aanbood, als die van Amsterdam, zoo liet hij zich overhalen en zette hier verder de taak voort, die hij vele jaren lang reeds tot nut en genoegen der gemeente had op zich genomen. Vele bekwame organisten, zoo hier in de provincie als elders, die een sieraad van hunnen stand zijn, getuigen nog van 's mans algemeene muzikale kennis en onvermoeide pogingen, 't geen voldoende is om eenen naam te bewaren, die, hoewel dikwijls benijd, hem ook op meer gevorderden leeftijd tot eere verstrekt. Hopen wij, dat het hem nog lang moge vergund zijn met zijne talenten te woekeren.

— Het heeft den heer commissaris des Konings in deze provincie goedgunstig behaagd, om in de maatschappij tot uitrusting van jonge zeelieden uit den minvermogenden stand, twee jaren geleden te *Wildervank* opgerigt, deel te nemen voor twintig aandeelen, à *f* 5—00 ieder,

— Sedert de vorige opgave is nog bij den heer commissaris des Konings ontvangen, ten behoeve van de noodlijdenden op de eilanden Banda, Ternate, enz., van de gemeente Ezinge *f* 3,21 en van de gemeente Zuidbroek *f* 28,50½, zijnde de opbrengst eener daar gehouden inzameling. Ook is nog ingekomen uit Haren *f* 3,00 en uit Hoogezand *f* 26,22.

— Ged. staten hebben bij circulaire van den 10den dezer bekend gemaakt dat het verleenen van vergunning tot oprigting of verandering van koren-, mout- en pelmolens, voor zoo veel die door wind of water gedreven worden, aan ged. staten is opgedragen, terwijl in het beschikken nopens de verzoeken tot oprigting of verbetering van ros koorn-, mouten pelmolens tot de bevoegdheid der gemeentebesturen behoort.

— Ten gevolge van de afschaffing van den accijns op het gemaal, heeft de minister van financiën, bij resolutie van den 8sten dezer, de navolgende sub-kantoren in dit gewest opgeheven, als: Noordlaren, Foxhol, Windeweer, Niehove, Houwerzijl, Woltersum, Ten Post, Stedum, Westeremden, Garsthuizen, Farmsum en Heveskes, Kolham, Harkstede, Meeden, Oostwolde, Nieuw-Scheemda, Westerlee, Vriescheloo, de Bult, Ter Apel, Horsten, Oldekerk en Siddeburen; de twee laatstgenoemden onder verpligting der ontvangers titularissen, om gedurende den slagttijd twee maal per week aldaar zitdag te houden tot afgifte der noodige biljetten.

Voorts is bij kon. besluit van den 10den dezer de ontvanger der in- en uitgaande regten te *Ter Apel* de heer R. S. SCHORTINGHUIS, tevens benoemd als ontvanger der accijnsen aldaar.

— Reeds lang had zich te *Winschoten* de wensch geopenbaard, dat ook door de olieverlichting voor de elders meer en meer in gebruik komende gasverlichting plaats mogt maken. Dat verlangen had eenige heeren er toe geleid een onderzoek in het werk te stellen over de mogelijkheid om ook aldaar eene gasfabrijk te kunnen oprigten en is het hun daaruit gebleken, dat ook Winschoten bij eene algemeene deelneming in het genot zoude kunnen komen van dat beter en meer voordeelig middel van verlichting. Zij hebben zich daarop gewend tot het plaatselijk bestuur (als grootsten gebruiker) en de voorloopige toezegging bekomen, dat dit van het gas, ter verlichting van de plaatselijke gebouwen en straten zoude gebruik maken, in geval het plan tot uitvoering mogt komen.

Een stap nader tot verwezenlijking der nu met ijver aangevatte onderneming heeft hun de bijeenkomst gebragt, die Donderdag en Vrijdag l.l. heeft plaats gehad. Daarbij toch hebben zich voorloopig ongeveer een veertigtal ingezetenen verbonden door inteekening, om, wanneer de zaak tot stand mogt komen, de gasverlichting in hunne huizen en winkels te brengen. Men houdt het er dan nu ook voor, dat de tijd niet verre meer af is, waarin de bovengenoemde wensch in vervulling zal komen.

— Wij hebben in der tijd melding gemaakt van een vonnis van de arrond.-regtbank te *Winschoten* van den 5den October l.l., in hooger beroep gewezen, waarbij de heer E. P., medicinæ doctor te Nieuwolda, tot geldboete was veroordeeld wegens het onbevoegd uitoefenen der verloskunde. Van dit vonnis werd door den veroordeelde cassatie aangeteekend. De hooge raad heeft nu bij een arrest van den 8sten dezer, overeenkomstig de conclusiën van het openbaar ministerie, het vonnis van de arrond.-regtbank van Winschoten *vernietigd*, en ten principale regt doende, het in eersten aanleg gewezen vonnis van het kantongeregt te Zuidbroek *bevestigd*, waarbij de requirant, dr. E. P., ter voormelder zake van alle regtsvervolging is ontslagen. — Wij zullen niet op het gewigt van deze beslissing behoeven te wijzen, maar drukken alleen de hoop uit, dat bij eene eventuële verandering van de wetgeving op de uitoefening van de verschillende takken der geneeskunde, in de thans geblekene leemte mag worden voorzien.

— In de zitting van de arrond.-regtbank van *Winschoten* van Woensdag l.l. werd door de twee voormalige dienstmaagden van wijlen de bekende juffer *Jantjen Oomkes* aanhangig gemaakt eene regtsvordering, die, zoo al niet zonder wedergade, voorzeker onder de meest zeldzame kan worden gerangschikt. Het gold namelijk eenen eisch tot uitlevering van 1337 stuks buiten koers gestelde drieguldens, 4161 stuks dito guldens, 6 stuks dito Zeeuwsche rijksdaalders, 1 dito zoogenaamden Hollandschen rijksdaalder, 1 ouden daalder, en eindelijk, 1 zoogenaamden goudgulden, voorwerpen, die de eischeressen boven de haar door de erven der gedaagde bereids uitgeleverde goederen, vermeenen te kunnen reclameren, op grond dat zij die alle gezamentlijk bij eene en dezelfde acte van de erflateresse zouden hebben aangekocht; ten welken einde dan ook de tijdelijke bewaarder dier oude munten mede door haar was geroepen. De verdere loop van dit geding wordt met belangstelling te gemoet gezien.

— Voor eenige dagen overleed, ten huize van den heer mr. H. VAN BOLHUIS, op *Verhildersum* te *Leens*, de heer FREDERIK WIERSUM, zaakwaarnemer en klerk bij genoemden notaris. Bij een' uitstekenden aanleg en ijver, gevormd onder de leiding en in de uitgebreide praktijk van den heer VAN BOLHUIS, bij wien hij 27 jar n van zijn 42jarig leven werkzaam was, bezat hij, zelfs buiten, doch vooral in zijne betrekking eene mate van kennis, bekwaamheid en gevatheid, die zelden geëvenaard zal worden. Hieraan paarde zich in zijne vele werkzaamheden eene netheid, orde en accuratesse, zich zelfs afspiegelende in zijn uiterlijk voorkomen en gul verkeer, zonder eenige gemaaktheid; al hetwelk hem onder alle rangen en standen, die hem leerden kennen, zoo veel vertrouwen en achting schonk, als zelden wordt aangetroffen. En hoe vele vrienden hij bezat...... *De Marne* treurt om het verlies van hem, en lang, zeer lang zal zijn aandenken in zegening blijven.

— Te *Termunten* is dezer dagen met 27 leden opgerigt een departement tot Nut van 't Algemeen. Tot bestuurders zijn gekozen: de heeren ds. T. W. VAN SONSBEECK, voorzitter; H. TIMMER, vice-voorzitter; L. H. ONNEKES, secretaris; J. MANDEN, penningmeester.

— De drukpersvervolgingen schijnen thans aan de orde van den dag te komen. Reeds deelden wij mede, dat tegen de uitgevers der *Amersf.* en der *Asser Ct.* regtsingang is verleend. Thans vernemen wij weder, dat er eene vervolging wordt ingesteld tegen den uitgever van het Protestantsche volksblad *de Fakkel*, dat te Tiel het licht ziet, en zulks ter zake van *laster* tegen de ministers van binnenlandsche zaken en justitie.

Geboorte, Sterfte, enz. over het afgeloopen jaar.

In de gemeente *Beerta* zijn geboren 56 personen van het mann. en 41 van het vrouw. geslacht, waaronder 4 onechte kinderen van het mann. en 1 van het vrouw. gesl.; levenloos zijn aangegeven 4 van het mann. en 6 van het vrouw. gesl.; overleden 28 van het mann. en 26 van het vrouw. gesl.; gehuwd 27 paren.

— In de gemeente *Delfzijl* zijn geboren 78 van het mannel. en 66 van het vrouwel. geslacht; overleden 73 van het mannel. en 49 van het vrouwel. geslacht; levenloos aangeg. 5 van het mannel. en 3 van het vrouwel. geslacht; gehuwd 36 paren.

— In de gemeente *Nieuwe Schans* zijn geboren 19 van het mann. en 19 van het vrouw. gesl., waaronder 1 onechte van het vrouw. gesl.; overleden 12 van het mann. en 15 van het vrouw. gesl.; gehuwd 14 paren.

— Te *Termunten* zijn geboren 42 van het mann. en 33 van het vrouw. geslacht; overleden 28 van het mann. en 30 van het vrouw. gesl.; gehuwd 24 paren. Levenl. aangegeven 2 van het mann. en 2 van het vrouw. gesl. In de gemeente hebben zich gevestigd 54 van het mann. en 39 van het vrouw. gesl. De gemeente verlaten 26 van het mann. en 44 van het vrouw. gesl. De bevolking is alzoo op den 31sten December j.l. 2597 zielen, welke behalve 17 Doopsgezinde, 1 Luth., 2 R.-Kath., 9 Israëlieten en eenige weinige Chr. Afgescheidene, die hier echter geen erkende gemeente bezitten, allen Hervormd zijn.

Bij de beraadslagingen in de Eerste Kamer over hoofdstuk V. (*binnenl. zaken*) der staatsbegrooting voor 1856 heeft o. a. de heer SICHTERMAN V. D. BRAKE, het volgende over het zoogenoemde *subsidiestelsel* gezegd:

»Ik wensch, Mijne Heeren, een paar woorden te spreken om eene beschouwing te doen kennen, die ik gaarne omtrent de materie der subsidiën in het midden wensch te brengen, en waartoe ik deze gelegenheid en plaats het voegzaamst oordeel. Ik heb hier een welwillend oor der Kamer noodig, omdat mijne beschouwing welligt minder sympathie zal ontmoeten. De stemming van gisteren, hoezeer de toen behandelde subsidiën een *species* van het algemeene *genus* waren, is ontegenzeggelijk voor mij eene krachtige manifestatie geweest om de vrees te billijken, dat mijne denkbeelden slechts bij een klein gedeelte dezer Kamer ingang zullen vinden Doch, gelijk ik zeide, ik stel er belang in, die beschouwingen in 't midden te brengen; neemt ze aan zoo als zij zijn.

»Ik heb, Mijne Heeren, zoowel in de Tweede Kamer als bij mijne geachte medeleden in de Eerste Kamer, den maatregel om van Rijkswege subsidiën te verleenen (zeer oneigenlijk mijns inziens *stelsel* genoemd) hooren bestrijden, of, waar het niet bestreden werd, de toepassing daarvan aan angstvolle voorzigtigheid hooren aanbevelen.

»Ik behoor tot geen dezer beide categoriën. *Voorzigtigheid* is eene *deugd*, haar *uiterste* is *bekrompenheid*.

»Ik meen de toepassing van den maatregel alleen getoetst te hebben aan de mérites der aanvrage. Op dien grond verleend, zullen subsidiën met goed gevolg, zonder kwetsing van andere staatsbelangen, aangewend zijn.

»Gewisselijk kan een den maatregel eene *te* groote uitbreiding worden gegeven. Dit houd ik voor verderfelijk; niet slechts voor de schatkist, maar ook voor de gesubsidieërde corporatiën, gemeenten, gewesten, dijkstoelen, polders of wat het zij, acht ik het even verderfelijk, want zij zullen een deel van hunne zelfstandigheid tegen het verkregen subsidie moeten uitwisselen. Wanneer ik dus voor den maatregel der subsidiën spreek, dan wil ik goed verstaan worden. Ik wil de toepassing niet *quand même*, ik wil deze zonder kwetsing van ander staatsbelangen; ik wil haar niet wanneer de verpligte schulddelging daarmede gemoeid ware.

»Maar ik wil niet openlijk zeggen, dat ik het geld van rijkswege, naar de behoeften en de krachten en met billijkheid aangewend voor werken, die anders niet tot stand zouden komen, omdat de kosten niet kunnen gevonden worden, wijselijk besteed acht. Ik wil zelfs niet zijn van de zoodanigen, die als eene bepaalde resolutoire voorwaarde aan het subsidie verbinden, dat het belang waartoe het dient, *stoffelijk*, *productief* zij. Al wierden ook door dit middel de zedelijke, intellectuele belangen bevorderd, dan zou dit eens ook onmisbaar de bevordering der stoffelijke ten gevolge hebben, ook dan, wanneer dit niet zoo voetstoots en evidentelijk onder onze onmiddellijke bevatting als bij eene becijferde analyse valt. Ik wil nog verder gaan. Men heeft gezegd: de toets der verdienste van de zaak, waarvoor subsidie verleend wordt, moet zijn, dat er algemeen erkend belang aanwezig zij, en dat daarenboven zonder hulp de kosten niet kunnen gevonden worden.

»Ik kan dezen regel *alleen dan* aannemen, wanneer het begrip van algemeen belang niet wordt beperkt tot *dadelijk*, *onmiddellijk*, *primair* belang, en een subsidie ook dan niet wordt onthouden, wanneer het algemeen belang is *op den duur*, *middellijk* en *secundair*. Ik stel mij dus voor, dat door subsidiën, naar deze grondslagen en voorwaarden verleend, de pogingen tot uitbreiding van stoffelijke welvaart zeer zullen worden aangemoedigd en kunsten en wetenschappen bevorderd; zullende alsdan de vruchten van beide voor den bloei van den Staat niet uitblijven. Ik heb dan ook met genoegen gezien, dat de minister van binnenlandsche zaken op dit spoor voortgaat; met genoegen heb ik het den minister eene onregtvaardigheid hooren noemen, indien het subsidiestelsel zoo *in eens* maar ophield te worden toegepast.

»Ik weet zeer goed, dat ik als medevertegenwoordiger des Nederlandschen volks geene gewestelijke belangen mag voorstaan ten koste van de algemeene staatsbelangen, maar ook mijn gewest is een deel van den Staat en, als ik het oog vestig op hetgeen van regeringswege in het belang van andere gewesten geschiedt, dan gewis zou het *afbreken* of zelfs *bekrimpen* van het *stelsel*, voor de min bedeelde gewesten eene onregtvaardigheid worden.

»En nu. Door dit alles te dezer plaatse en bij deze gelegenheid te bespreken, wensch ik de gezindheid der Regering voor te bereiden tot de toepassing van den maatregel, als het oogenblik daartoe is aangebroken, ook ten aanzien van den nog gebrekkigen toestand van onderscheidene belangen in het gewest, dat — ik ben er ver af van te zeggen, *hier* door mij wordt vertegenwoordigd, maar waaruit ik ter bevordering van 'slands aangelegenheden en dus ook van die van mijn gewest mijne commissie ontleene.

»Ik doe dit in hoogst bescheiden, maar tevens hoogst onbepaalde bewoordingen. Ik drijf niet; maar als de tijd dáár is en er alsdan eenig subsidie van die zijde wordt aangevraagd, dat den toets zal kunnen doorstaan, door mij aangegeven (en op welken grond alleen ik deszelfs aannemelijkheid verdedig), vlei ik mij, dat zoowel bij Regering als vertegenwoordiging eene gunstige gezindheid zal bestaan om dit te verleenen."

AANBESTEDINGEN, ENZ.

GRONINGEN, 14 Januarij. Heden morgen werd in een der vertrekken van het raadhuis verpacht:

Het aan de gemeente *Groningen* toekomende regt van visschen in de na te melden wateren, voor den tijd van één jaar:

1) In het Foxholstermeer, in het Diep loopende door *Foxhol* tot aan den mond van het Foxholstermeer, en in het Winschoterdiep, van het Tolhek te *Foxham*, tot langs het Foxholsterbosch. Pachter: *P. Meeuwes*, voor *f* 7,26.

2) In het Drentsche Diep, van den mond bij het Winschoterdiep Zuidwaarts, tot de plaats waar de oude Molen heeft gestaan, en van den mond van het Foxholstergat, Zuidwaarts, tot zoo verre het regt van de gemeent *Groningen* zich uitstrekt. *J. Split*, voor *f* 1.

3) In het Winschoterdiep, van den mond van het Drentschediep, tot den buitensten Drijfboom buiten het Kleinepoortje. *M. Ketting*, voor *f* 20,30.

4) In de Diepen en Havens in de stad *Groningen*, van den Binnen-Drijfboom bij het Kleinepoortje tot den Binnen-Drijfboom in den mond van de Noorderhaven. *M. Ketting*, voor *f* 8,30.

5) In het Reitdiep, van den Buiten-Drijfboom in den mond van de haven tot Garnwerd. *F. de Vries*, voor *f* 1.

Tevens werd verhuurd, voor 3 jaren: het stads-groenland bijlangs het zoogenoemd Studenten-pad, buiten de Ebbinge- en Boteringepoorten. 4 bilj., *f* 220,25; *f* 222,51; *f* 227; *f* 236,66, *O. M. Oltmans*, te Groningen.

Mede werd aanbesteed: 1) het slijkbaggeren in de Griffe buiten het Kleinepoortje, waarvan aannemer werd *J. Evenhuis*, voor *f* 52. 2) Het slijkbaggeren in het Zuiderdiep, van de loopbrug over het Kattendiep tot de Kleine A bij het Kleinepoortje; aannemer *G. Kunst*, voor *f* 50,95.

Ook had nog de aanbesteding plaats van: de levering van ongeveer 100,000 vierkant egaal behakte straatkeijen, uit de steengroeven van *Quenast*, of andere, in hoedanigheid en deugdzaamheid daarmede gelijk staande, waarop 3 biljett. waren ingekomen, voor *f* 93,48, *f* 91,90 en *f* 87 per 1000; het laatste van *J. Siebürgh*.

KERKNIEUWS.

Bij Kon. besluit van den 4den dezer zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten van de Herv. gemeenten: te Herkingen, op *G. van Leeuwen*, kandidaat; te Zwaag (kl. Hoorn), op *A. G. van Anrooij*, pred. te Brielsch Nieuwland; te Overlangbroek, op *J. Rebel*, kandidaat, en van de Doopsgez. gemeente te Huizinge, op *H. Cremer*, proponent.

HELLUM, 13 Jan. Met deelneming is alhier het berigt ontvangen, dat ds. *J. Marissen van Loon*, te Kampen, zich ongesteld bevindt, tijdelijk de hulp van een proponent heeft ingeroepen, en voor de op hem uitgebragte beroeping naar deze gemeente heeft bedankt.

— Ds. *Verhoeff*, te Elspeet, heeft voor het beroep naar Neuzen bedankt.

De *Kerk. Ct.* deelt, naar officiële opgaven, den volgenden staat mede van het getal Hervormden, gemeenten en predikantsplaatsen, zoo als het eene en andere was den 1sten Januarij 1855, in de onderscheidene gewesten des rijks.

Provinciën.	Zielen.	Gemeenten.	Predikant.
Gelderland	230,829	182	211
Zuidholland	414,905	201	271
Noordholland	283,008	155	208
Zeeland	115,536	101	115
Utrecht	89,521	67	82
Friesland	214,772	203	219
Overijssel	143,007	69	87
Groningen	161,932	151	163
Noordbrabant	43,218	93	98
Drenthe	72,940	48	54
Limburg	4,217	14	16
Totalen	1,753,885	1,284	1,524

(*Ingezonden.*)

Daar de voorlezingen over de kerkelijke geschiedenissen in de Peper-Gasthuiskerk, ingevolge de aankondiging, daarvan op het kerkbriefje gedaan, op Vrijdag den 18den dezer, des avonds te zes uur, na geëindigde winter-vacantie weder een' aanvang zullen nemen, zoo achten wij het niet ondienstig aan allen welke in deze zaak belang stellen, mededeeling te doen van eenige dier onderwerpen, welke, indien wij goed zijn ingelicht, in de eerstvolgende weken zullen worden behandeld. De nu op aanstaanden Vrijdag aangekondigde voorlezing of redevoering zal ten onderwerp hebben: *De opkomst en Geschiedenis der Jezuiten-orde*; terwijl in de bijdrage zal worden gesproken over IGNATIUS LOYOLA. De volgende voorlezingen en bijdragen zullen ten onderwerp hebben:

Voorl.: *De strijd tusschen Rome en de Hervorming tot* 1648.
Bijdrage: GUSTAAF ADOLF.
Geschiedenis der Hervormden in Nederland. — HUBERTUS DUIFHUIS.
De Dordsche synode en haar invloed. — PASCHIER DE FIJNE.
Geschiedenis der Remonstrantsche broederschap. — EPISCOPIUS.
Geschiedenis der Luthersche kerk. — FRANKE.
Geschiedenis der Doopsgezinden. — MENNO SIMONSZ.
Geschiedenis der Labadisten. — ANNA MARIA VAN SCHURMAN.
Geschiedenis der overige Protestantsche partijen. — VAN ZINZENDORFF.
Geschiedenis der Jansenisten. — BLAISE PASCAL, enz., enz.

Wij vertrouwen dat de belangrijkheid dezer onderwerpen velen zal opwekken om die voorlezingen bij te wonen, en zijn overtuigd dat de meest mogelijke onpartijdigheid, waardoor de gehoudene voorlezingen zich steeds hebben gekenmerkt en gelijk wij verwachten dat ook steeds in het vervolg zal geschieden, ieder Christen, van welk kerkgenootschap hij ook moge zijn, dezelve niet onvoldaan zal verlaten.

JR.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.